

Un număr vechi 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA

COMITETUL :

D. NĒGULESCU, Profesor la Facultatea de drept din București, GR. CONDURATU, Consilier la Curtea de Apel București
ALEX. CERBAN, ALFRED JOVARA, IOSEF G. COHEN, TR. ALEXANDRESCU, V. ANGHELOVICI, EUG. EMMANUEL
Dr. în Drept din Paris Dr. în Drept din Paris Avocat Post-Prim-Președ. Trib. Dr. în Drept din Paris Dr. în Drept din Paris
Profesor Universitar Avocat Avocat Avocat Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare

Membru c. respondent pentru Paris: EDOUARD LEVY, Dr. în Drept, Avocat, Paris

ABONAMENTUL

Un an p. bănci, Case Comerc. și Autorit. 300 lei
" Magistrați și Avocați fără supl. 150 "
6 luni prețul cel de sus pe jumătate

APARE ODATA PE SAPTAMANA
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Arta, 5 și Rahovei, 5

Langă Palatul Justiției

— TELEFON 18/29 —

Rugăm stărilor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, sau sosirea încasatorilor, și a bine voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la Administrația ziarului „Curierul Judiciar”, București, Rahovei 5, notînd pe cotorul mandatului „pentru abonamentul datorat partida No.”

SUMAR

— LEȘI promulgate în Monit. Of. No. 91 din 23 Iulie și No. 97 din 4 August 1921: *Suspendarea executării pedepsei, Impozitul p. oprobriu pe succesiuni, mod fixarea și unificarea unor disp. d. n. legea timbrului și codul civil și Măsurile competenței judecătorilor de ocol:*

— Puterile adunărilor extraordinare ale Soc. anonime, de d-l avocat Eug. Emmanuel;

— Consiliul permanent legislativ, de d-l judecător Virgil Gabrielescu;

— Echitatea față de Drept, de d-l avocat Const. Opreșcu;

JURISPRUDENȚĂ:

— Curtea de Casație sect. unite: *Clara și Em. Gabrielescu cu Lupu Boiangiu* (Cine are dreptul de recurs în contra hotărârilor nedosăvârșite date cu exces de putere sau incompetență?);

— Casație s. I: *P. Budișanu cu D. Deighu* (Contractul prin care se închiriază total și mobilat un imobil, închiriat de locatarul principal nemobilat, este nul, iar locațiunea urmează a fi menținută în cuștință, A. t. 75 al. I. pr. civilă);

— Curtea de Apel Galați s. II: *Vasile Vișan cu Camera de Comerț Galați* (Subînchirierile sunt nule, conf. art. 3) din decretul-lege No. 1420/920, chiar când sunt făcute cu consimțământul proprietarului);

Rezumatele jurisprudenței Curților de apel și Casație

— *Casație I*: Rezolvire. Cale de atac extraordinară numai contra sentințelor instanțelor de fond, Art. 239 pr. c. — 2. Contract de închiriere. Subînchirierile permise prin art. 30 decretul-lege No. 1420/920, se aplică numai camerelor destinate locuințelor, nu și comerțului.

— *Casație II*: Comunicarea cărților de judecată. Copia înmănată poate fi numai certificată de parte, nu și legalizată de grefă Art. 61, 63 și 91 legea jud. de ocol.

— *Casație III*: Contract de transport. Acțiune în contra cărușului derivând din prescripțiune. Termen și condițiuni. Art. 558 c. com.

Mai multe cărți de drept române și franceze, legate, de ocazie, de vânzare. Lista cărților se poate consulta la Curierul Judiciar, Rahovei 5.

LEGEA pentru suspendarea executării pedepsei de închisoare corecțională, publicată în Monit. Of. No. 97 din 4 Aug. 1921.

Art. 1. — Cei condamnați la închisoare corecțională, cari vor fi suferit cel puțin a cincea parte din pedeapsă dacă vor fi avut bună purtare în penitenciar vor putea fi eliberați provizoriu din închisoare dacă vor contracta obligațiunea de a munci la lucrările agricole sau în ateliere și fabrici un interval până la maximum 6 luni.

Art. 2. — Contractul de muncă se va face pe hârtie liberă, prin act sub semnătură privată, în două exemplare, din care unul va rămâne la penitenciar, iar celălalt se va lua de către persoana cu care condamnatul a contractat.

Pentru cel ce nu poate iscăli va iscăli directorul penitenciarului.

Salariul și celelalte condițiuni ale contractului se vor deține mina de comun acord între lucrătorii și cei ce voesc a contracta cu el. Directorul și ceilalți funcționari ai închisorii nu vor avea alt amestec decât să permită părților ca să se înțeleagă în cancelaria penitenciarului.

Art. 3. — Jumătate din salariul convenit pentru tot timpul contractului se va depune de către patron la direcțiunea penitenciarului, iar cealaltă jumătate se va plăti direct lucrătorului la finele fiecărei săptămâni.

Suma depusă la penitenciar se va întrebuința de director pentru a lua dela Casa de economie un livret pe numele lucrătorului. Acest livret împreună cu recipisa de depozit se va libera lucrătorului după ce își va fi îndeplinit pedeapsa.

Dacă lucrătorul nu va fi făcut munca pentru care i s'a depus jumătate sumă, directorul este în drept să o retragă dela Casa de economie și să restituie patronului suma pentru care nu s'a executat munca.

Art. 4. — Liberarea provizorie și executarea contractului de muncă nu se vor putea face decât în urma aprobării contractului de Ministerul de justiție, care va putea delega această atribuțiune oricărui magistrat sau oricărui funcționar din serviciul penitenciarului.

Art. 5. — Condamnatul liberat pentru a munci liber va fi dator să facă a t de prezență în fiecare Duminică la primăria comunei unde lucrează sau la comisariatul de poliție în circumscripțiunea căruia se găsește atelierul sau fabrica în care este ocupat.

Dacă el va lipsi o singură dată, primarul sau comisarul va comunica de urgență directorului și împreună cu jandarmaria va lua măsuri imediate pentru prinderea și trimiterea lui la penitenciar.

Art. 6. — Lucrătorul care din culpa lui va părăsi serviciul, la care s'a obligat sau care nu se va fi întors la penitenciar în ziua fixată de directorul penitenciarului pe biletul ce-i va da la ieșirea provizorie, va fi pedepsit să suferă închisoare

un timp indoit decât trebuia să facă până la terminarea pedepsei.

Această pedeapsă se va pronunța de către tribunalul co-reșional al locului unde condamnatul va fi fost prins sau de tribunalul coreșional din circumscripțiunea în care se găsește penitenciarul din care condamnatul a fost liberat provizoriu.

Art. 7. — În fiecare luna directorul general al închisorilor

va înainta Ministerului de justiție un tablou de condamnați liberați provizoriu pentru muncă, arătând pentru fiecare dacă și-a executat bine îndatoririle și au avut bune purtări. Acest tablou va putea servi pentru ca ministerul să poată alege, fără altă cercetare sau aviz pe aceia cari ar merita a fi recomandați Soveranului pentru grațiere totală sau parțială.

Art. 8. — Un regulament va prevedea detaliile de executare a acestei legi.

Lege asupra impozitului progresiv pe succesiuni publicată în Monit. Of.

No. 91 din 28 Iunie 1921. Modificarea și unificarea unor dispozițiuni din legea timbrului și din c. civil

Art. 1. — Articolele 45, 47, 62 și 66 din legea taxelor de timbru și înregistrare se modifică precum urmează:

Art. 2. — Art. 45 se modifică astfel:

Sunt supuse la taxele de înregistrare crescând progresiv pe tranșe, prevăzute în tabloul de mai jos, și calculate pe sută de lei asupra valorii părții nete cunvenite fiecărui moștenitor, legatar sau donatar, succe-

siunile testamentare, succesiunile ab intestat, legatele fie remuneratorii fie pur și simple, transmisiunile de bunuri în favoarea copiilor potrivit art. 285 din codul civil sau altor dispoziții similare, donațiile de orice fel de bunuri și orice alte liberalități între vii, directe sau indirecte.

CLASA	Gradul de Inrudire	Tarif aplicabil fracțiunii cuprinse între:										
		Lei 1—2,000	2,001— 10,000	10,001— 50,000	50,001— 100,000	100,001— 250,000	250,001— 500,000	500,001— 1,000,000	1,000,001— 2,000,000	2,000,001— 5,000,000	5,000,001— 10,000,000	10,000,001— 20,000,000
1	Descendenți în linie directă gr. I și soție . . .	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12	15
2	" " " " " " II	2	3,5	4,5	5,5	6,5	7,5	8,5	9,5	10,5	13	16
3	" " " " " " dela gr. II în jos . . .	3	4	5	6	7	8	9	10	11	14	17
4	Ascendenți în linie directă gr. I	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15	18
5	" " " " " " dela gr. II	4,5	6	7	8	9	10	11	12	13	17	20
6	Intre frați și surori	5	7	9	12	14	16	18	20	22	25	29
7	Intre unchi sau mătuși și nepoți sau nepoate .	7	10	12	15	17	19	21	23	25	29	32
8	Celelalte rude până la gr. IV inclusiv	9	12	16	19	21	23	25	27	29	31	34
9	Străini și rude dela al IV-lea grad în sus prin testament	12	16	19	23	26	29	32	35	38	41	44

Când părțile de moștenire, legatele sau liberalitățile vor depăși suma de 20 milioane lei, se va aplica global asupra întregii porțiuni (din moștenire) care trece de 20 milioane procentul ultimei tranșe dela 10—20 milioane sporit cu câte 20/100 pentru fiecare milion sau fracție de milion în plus, fără ca maximum acestui procent să poată trece de 40/100 pentru descendenți, 50/100 pentru celelalte rude până la al IV-lea grad și 60/100 pentru străini.

Aceste taxe sunt datorite pentru toate transmisiunile mortis cauza dela 1 Ianuarie 1921, chiar dacă s'au dat decizii de stabilirea taxelor, iar pentru transmisiunile între vii dela data promulgării acestei legi. În vechiul regat, pentru succesiunile deschise între 1 Ianuarie 1921 și 1 Aprilie 1921, taxele de mai sus se vor spori cu încă 4 lei la sută pentru averea mobilară susceptibilă de a produce venit, afară de aceea pentru care se plătește taxa de 5 la sută asupra veniturii capitalului mobilar, taxa de 5 la sută din legea patentelor și taxa prevăzută în legea impozitului industrial.

Legatele și donațiunile făcute stabilimentelor publice de binefacere și instrucție din țară, sau în scop cultural sau de binefacere, sunt surpuse la taxa de înregistrare de 2 la sută, oricare ar fi valoarea lor.

De asemenea legatele până la valoarea de 30.000 lei făcute persoanelor cari au fost în serviciul defunctului sunt supuse la o taxă proporțională de 3 la sută.

Sunt scutite de taxele de timbru și înregistrare donațiunile, legatele și orice alte liberalități făcute Statului și administrațiilor dependente de Stat, precum: Casei Școlilor, Casei Bisericești, Casei Pensiunilor, Casei

Donațiunii Oastei și alte asemenea, precum și acele făcute comunelor și județelor.

Sunt asemenea scutite de taxele de timbru și înregistrare donațiunile, legatele și orice alte liberalități făcute instituțiilor de binefacere a căror bugete se votează de Adunarea deputaților, Caselor dependente de aceste instituții, precum și Academiei Române, Liga Culturală, Asociația pentru literatura și cultura poporului român din Sibiu, Muzeul ardelenesc ungar și Muzeul Brukenthal.

Este scutită Academia Română și de taxele ce datorește Statului pentru liberalitățile ce i s'au făcut în trecut.

Taxele successorale devin exigibile din prima zi a lunii a doua care urmează după comunicarea deciziei prin care s'a stabilit taxele.

Neplata taxelor la data exigibilității lor atrage după sine, fără punere în întârziere, curgerea unei dobânzi de 6 la sută pe an în folosul fiscalului, chiar dacă moștenitorii obțin termen de plată.

Art. 3. — Înzestrările și donațiunile cu titlu de dotă

de bunuri mobile sau imobile sunt supuse numai la jumătate din taxele prevăzute în articolul precedent.

Aceste taxe se vor achita la facerea actului.

Înzestrările făcute de institutele de binefacere sunt scutite până la valoarea de 1.500 lei inclusiv.

Când soția se înzestrează singură, va plăti jumătate din taxele stabilite în tabela de la art. 2 pentru descendenții în linie directă gradul I, dacă are părinți în viață, sau jumătate din taxele stabilite în aceeași tabelă, pentru frați și surori din celelalte cazuri.

Art. 4. — Dreptul de moștenire ab intestat dela al 4-lea grad în sus se desființează, iar patrimoniile defuncților fără testament și fără rude până în al 4-lea grad inclusiv, trec în folosul fiscalului. Patrimoniile defuncților cari nu lasă rude dela al 5-lea până la al 12-lea grad trec în folosul Casei meserilor.

Art. 5. — În caz căn moștenitorul, legatarul sau donatarul a mai primit dela defunct sau donator direct sau indirect una sau mai multe liberalități, se va aplica asupra valorii părții nete transmise prin succesiune sau prin ultima donațiune cotele cor-spunzătoare sumei totale primite dela defunct sau donator, fie direct, fie indirect prin asigurări sau angajamente contractate de defunct în folosul moștenitorilor sau legatarilor săi.

Când moștenitorul, legatarul sau donatarul, nu va declara toate liberalitățile primite anterior dela defunct sau donator, el va fi impus a plăti pe lângă diferența de taxă și o amendă egală cu de trei ori această diferență.

Art. 6. — Deosebit de taxele de mai sus întregul patrimoniu net global rămas pe urma defunctului (massa succesorală) se mai impune la o taxă de statistică și control, crescând progresiv pe tranșe, precum urmează:

Cu 1% porțiunea din patrimoniu dela 1—200.000 lei.

Cu 2% porțiunea din patrimoniu dela 200.001 până la 500.000 lei.

Cu 3% porțiunea din patrimoniu dela 500.001 până la 1.000.000 lei.

Cu 4% porțiunea din patrimoniu dela 1.000.001 până la 2.000.000 lei.

Cu 5% porțiunea din patrimoniu dela 2.000.001 lei în sus.

Patrimoniul imposibil asupra căruia se percepe taxa progresivă de mai sus se formează adăugându-se la patrimoniul rămas la data decesului și valoarea liberalităților de orice fel făcute de defunct moștenitorilor sau legatarilor precum și drepturile rezultând prin moartea defunctului din asigurările sau angajamentele ce ei ar fi contractat în folosul lor.

Când moștenitorul, legatarul sau donatarul nu va declara toate liberalitățile primite anterior dela defunct sau donator, el va fi impus a plăti pe lângă diferența de taxă și o amendă egală cu de trei ori această diferență.

Art. 7. — Ultimele 4 alineate de sub art. 47 se înlocuiesc cu următorul alineat:

Întreaga avere mobilă sau imobilă de orice fel din țară sau străinătate, alcătuind succesiunea unui supus român, precum și averea aflătoare în România a ori căruia străin defunct, domiciliat sau care a avut reședința în țară, este supusă la taxele de înregistrare prevăzute la art. 45.

Art. 8. — Alineatele II și III de sub art. 62 se înlocuiesc cu:

Nu se vor deduce din valoarea succesiunilor datorile consimțite de defunct direct sau indirect în favoarea moștenitorilor și cele recunoscute lor prin testament.

Nu se vor scoti în valoarea moștenirii mobilele din casă și îmbrăcămintea în valoare de 10.000 lei pentru fiecare, precum și creanțele ce s'ar găsi în moștenire și la cari moștenitorii vor declara că renunță.

Art. 9. — Art. 66 se modifică precum urmează:

Dacă cel puțin $\frac{1}{3}$ din valoarea părții transmise este alcătuită din imobile sau creanțe nexigibile, la cererea succesorului plăta se va putea face în rate semestriale, a căror număr nu poate fi mai mare de opt și a căror valoare nu poate fi mai mică, decât $\frac{3}{4}$ din valoarea averii lichide transmise.

Art. 10. — Dispozițiunile acestei legi se vor aplica în tot cuprinsul României dela data promulgării ei.

Prescripțiunile legilor speciale privitoare la constatări, penalități și percepere cari nu sunt contrarii legii de față rămân în vigoare.

Ministerul de Finanțe este autorizat a face numeroarea articolelor și paragrafelor din legea timbrului și a introduce în texte schimoările necesitate de nouile modificări.

Art. 11. — Orice dispozițiuni de legi sau regulamente contrarii celor de față sunt și rămân abrogate.

Art. 12. — Se ratifică decretule-legi No. 1633 din 1920 și 2221 bis din 1920.

LEGEA publicată în Monit. Of. No. 97 din 4 Aug. 1921, privitoare la modificarea unor articole din legea judecăt. de ocoale.

Art. unic: art. 27, 30, 31, 33, 34, 39, 49, 51, 53, 58 și 122 din l. jud. de ocoale se modifică precum urmează:

Art. 27. — Judecătorii de ocoale judecă toate cererile în materie personală și m. biliară, civile sau comerciale, principale, accesorii sau incidentale, în primă și ultimă instanță, până la valoarea de 1.500 lei inclusiv, capital și procentele reclamate și cu drept de apel până la valoarea de 15.000 lei inclusiv, capital și procentele reclamate.

Art. 30. — Judecătorii de ocoa e judecă — după dreptul comun sau după legea proprietarilor — cererile pentru excluderea, anularea sau rezilierea contractelor de locațiune (arendare sau închiriere), mobilă sau imobilă, precum și cele pentru îngonirea arendașului sau chirașului, în primă și ultimă instanță, când valoarea locativă anuală împreună cu sporul legal este până la 2.000 lei inclusiv și cu drept de apel când acea valoare împreună cu sporul legal este dela 2.000 lei exclusiv până la 6.000 lei inclusiv.

Art. 31. — Judecătorii de ocoale judecă acțiunile posesorii. Aceste acțiuni nu vor fi a mise ca întemeiate decât:

1. Dacă nu a trecut încă un an dela turburare sau depozedare;

2. Dacă reclamantul dovedește că, înainte de această epocă, el a posedat cel puțin un an;

3. Dacă posesiunea lui însușește condițiunile cerute de art. 1846 și 1847 din codul civil.

În caz când depozedarea sau turburarea s'a făcut prin violență sau forță, reclamantul este dispensat de a face proba cerută de numerele 2 și 3 din acel articol.

Când valoarea lucrului care face ob actul posesiunii în litigiu nu trece de 1.500 lei, sau când e vorba de posesiunea a cel mult un hectar de pământ, fără clădiri sau îmbunătățiri, judecata are loc în primă și ultimă instanță; în orice alt caz ea se face cu drept de apel.

Art. 33. — Judecătorii de ocoale judecă în primă instanță toate acțiunile imobiliare, când obiectul acțiunii este un loc fără clădire sau alte îmbunătățiri în întindere de cel mult 10 hectare, sau dacă, având clădiri sau îmbunătățiri, n'are o valoare mai mare de 15.000 lei.

Acțiunea însă în revendicare, care ar decurge dintr'o hotărnicie în curs de judecată sau care ar schimba o linie despărțitoare fixată printr'o hotărnicie depusă la tribunal, va rămâne de competența tribunalelor și Curților de apel, oricare ar fi valoarea sau întinderea locului revendicat.

Sunt scutite de taxa timbrului și de orice alte cheltuieli de procedură toate acțiunile imobiliare privitoare la pământurile date locuitorilor săteni și declarate inalienabile prin legile de împroprietărire, precum și acțiunile personale sau mobiliare de natura acelor cari se judecă de judecătorii de ocoale în comunele rurale (vezi art. 58), când vor fi pornite de țărani.

Art. 34. — Sunt deasemenea de competența judecătorilor de ocoale: petițiunile de ereditate, cererile privitoare la pu-

nera în posesiune și la regularea succesiunilor, ieșirile din indiviziune și împărțirea succesiunilor.

Când obiectele lor sunt numai mobile, judecata are loc în primă și ultimă instanță până la valoarea de 1.500 lei inclusiv și cu drept de apel până la valoarea de 15.000 lei inclusiv.

Când printre obiectele lor sunt și imobile, judecata are loc în primă instanță până la valoarea de 15.000 lei inclusiv.

Declarațiunea de acceptare sub beneficiul de inventar sau de renunțare la succesiuni se poate face și la judecătoria ocoului în care s'a deschis succesiunea.

În acest caz, judecătorul de ocol este obligat ca, la finele fiecărei luni, să transmită copii după aceste declarațiuni la grefa tribunalului de județ, pentru a se înscrie în registrul prevăzut de art. 695 din codul civil.

Art. 39. — Judecătorii de ocoale regulează tutele deschise în circumscriptiile lor, când patrimoniile de administrat nu trec peste valoarea de 40.000 lei.

Ei aplică sigiliile direct sau prin delegațiune către comisarilor de poliție în orașe, către administratorii de plăși sau primari în comunele rurale.

Ei inventariază și prețesc averile. Cu aceste operațiuni pot însărcina pe stagiari; iar în comunele rurale, în caz de urgență, pot delega pentru aceasta și pe administratorul de plasă sau pe primarul respectiv.

În procesul-verbal de inventariere se vor arăta rudefe cele mai apropiate și prietenii defunctului.

Ei judecă, după regulile competenței lor, cererile de scoatere a bunurilor de sub sigiliile aplicate de dânsii.

Pentru tutele deschise înaintea tribunalelor de județe și cari după prezenta lege ar intra în competența judecătorilor de ocoale, se va urma conform rânduelilor prevăzute de art. 123 din legea judecătorilor de ocoale.

Art. 49. — Judecătorii de ocoale investesc cu formula executorie actele autentificate de ei și dau ordinele pentru executarea lor.

Ei judecă în primă și ultimă instanță, până la 1.500 lei inclusiv și cu drept de apel, când obiectul contestațiunii e mai mare de 1.500 lei, toate contestațiunile ce s'ar ivi din partea oricui cu prilejul acestor executări.

Art. 51. — Judecătorii de ocoale judecă toate contravențiunile de simplă poliție, de orice natură și din orice lege ar deurge în primă și ultimă instanță, când pedeapsa de aplicat este amenda și când restituțiunile și reparațiunile civile nu trec de 1.500 lei, și cu drept de apel când pedeapsa de aplicat este închisoarea sau restituțiunile și reparațiunile civile sunt de o valoare mai mare de 1.500 lei.

Cu aceeași competență judecă și abaterile calificate contravențiunii sau delictu de :

Legea pentru învoelile agricole ;

Legea de poliție sanitară veterinară ;

Legea asupra poliției vânătorii ;

Legea asupra pescuitului ;

Legea asupra rechizițiilor militare ;

Legea pentru îmbunătățirea și înnulțirea rasei cailor ;

Legea asupra comerțului ambulant ;

Legea pentru monopolizarea vânzării băuturilor spirtoase în comunele rurale și măsuri în contra beției.

Se exceptează contravențiunile și abaterile a căror constatare și pedepsire se va fi dat în căderea altor autorități.

De asemenea judecă și contravențiunile prevăzute de art. 36 din codul civil.

Art. 53. — Judecătorii de ocoale judecă în primă instanță cu drept de apel la tribunal, faptele prevăzute și pedepsite de art. 182, 183, 184, 238, 289, 243, 247, 249, a.in. 1 ; 300, 308, 309, 310, alin. 1—6 inclusiv ; 330, 349, 350, 352, 353, 355, 356 din codul penal, precum și tănuirea obiectelor sau banilor provenind din delictu de mai sus.

Deasemenea judecă în primă și ultimă instanță, delictuile silvice cari nu atrag după ele o amendă mai mare de 1.500 lei, și cu drept de apel la tribunal pe acelea cari atrag o amendă până la 15.000 lei.

Art. 58. — Judecătorii de ocoale rurale îndeplinesc la primăriile comunelor respective din ocoalele lor, următoarele atribuțiuni :

1. Judecarea cererilor în materie personală și mobilă civilă sau comercială, principale, accesorii sau incidentale,

până la valoarea de 1.500 lei inclusiv, capital și procentu reclamate (art. 27) ;

2. Judecarea cererilor cuprinse în art. 28 ;

3. Judecarea cererilor privitoare la contractele de locațiune când valoarea locativă anuală împreună cu sporul legal nu trece peste 2.000 lei inclusiv ;

4. Judecarea acțiunilor posesorii (art. 31) ;

5. Judecarea cererilor enumerate în art. 32 ;

6. Judecarea petițiunilor de ereditate, regularea succesiunilor, punerea în posesiune, împărțirile de bonuri, când e vorba de o valoare mai mică de 1.500 lei inclusiv ;

7. Toate drepturile și îndatoririle ce le da legea de față și orice alte legi cu privire la învoelile agricole și la raporturile dintre muncitori, sau dintre muncitori și proprietari sau arendași (art. 36) ;

8. Regularea tutelelor (art. 39—42) ;

9. Autentificarea, legalizarea și darea de dată certă actelor (art. 44—49) ;

10. Judecarea tutulor contravențiunilor de simplă poliție și a tutulor abaterilor calificate de legi speciale ca contravențiuni, precum și a restituțiunilor și daunelor interese derivând din ele (art. 51) ;

11. Poliția judiciară ;

12. Supravegherea regulatăi întocmiri și țineri a actelor de stare civilă.

Art. 122. — Procesele pendinte înaintea tribunalului și cari ar deveni de competența judecătoriei de ocol vor continua a fi judecate de tribunal după regulile de procedură stabilite pentru această instanță.

Puterile adunărilor extraordinare ale societăților anonime (DREPT COMPARAT)

Puterile adunărilor extraordinare ale societăților anonime sunt reglementate în dreptul nostru de art. 160 c. com. iar în legea franceza de art. 31 din legea dela 24 Iulie 1867.

Aceste puteri ale adunării extraordinare au fost multă vreme discutate, și, din motive ce vom vedea mai jos, nici până astăzi chestiunea nu e complet clarificată.

Vom studia problema din punct de vedere al dreptului francez, făcând o comparație cu dreptul român, și astfel vom putea aprofunda anumite chestiuni, care, precizate va face să apară sub o lumină cu totul specială întreaga chestiune ce ne-am propus să studiam.

* * *

Articolul 31 din legea din 24 Iulie 1867 înainte de modificarea din 22 Noembrie 1913, a fost astfel conceput :

„Les assemblées qui sont à délibérer sur des modifications aux statuts ou sur des propositions de continuation de la société au delà du terme fixé pour sa durée, ou de dissolution avant ce terme, ne sont régulièrement constituées, et ne peuvent délibérer valablement qu'autant qu'elles sont composées d'un nombre d'actionnaires représentant la moitié au moins du capital social“.

Acest text a dat loc la multe controverse și, în tot cazul, așa cum a fost redactat, a pus de multe ori societățile în absolută imposibilitate de a-și modifica statutele din cauza numărului fix de acționari și acțiuni cerut pentru ca adunarea generală să poată statua în mod valabil.

Ori imposibilitatea de a modifica statutele într-o societate anonimă face de multe ori imposibilă însăși existența ei. În adevăr, o societate constituită pe un termen lung în anumite momente și circumstanțe de fapt poate necesita, pentru continuarea și dezvoltarea funcționării ei, anumite modificări chiar radicale și cari să-i dea posibilitatea să găsească în direcția nouă, o dezvoltare utilă.

Legiuitorul a revenit în proiectele de lege din 3 Apr. 1903 și 18 Iunie 1906 cari au fost consacrate definitiv, și prin care s'a dat posibilitatea adunărilor extraordinare ale societăților anonime, dacă nu pot obține numărul de acționari și acțiuni cerut prin lege să poată lua, printr-o nouă adunare, o hotărâre valabilă, cu un număr mai mic de acționari și acțiuni.

Legiuitorul nostru, în art. 160 din c. com., a lăsat dificultatea să subsiste, ceace este de regretat.

Cealaltă dificultate însă, care nu a fost rezolvată, este: neprecizarea naturii modificărilor posibile prin adunarea extraordinară.

În adevăr, încă prin art. 31 din legea originară dela 1867 se prevedea posibilitatea pentru adunările extraordinare de a modifica statutele unei societăți anonime. Or acest text a fost greșit interpretat și legiuitorul francez în prezența unei situații imposibile a trebuit să precizeze chestiunea prin legea din 22 Noembrie 1913, dând în mod formal dreptul de a face orice modificare în statutele unei societăți anonime.

* * *

Se prezintă trei ipoteze cari de fapt se pot clasa în două grupe: 1) Cazul când statutele societății prevedeau în mod formal ce anume modificări se puteau aduce prin adunarea extraordinară.

2) A. — Cazul când statutele prevedeau în general posibilitatea unor modificări; B. — Cazul când statutele nu prevedeau nimic.

* * *

În prima ipoteză nu începe nici o îndoială ca de vreme ce până și statutul societății dădea posibilitatea adunărilor extraordinare să modifice acest statut în anumite puncte bine determinate, aceste modificări erau valabile făcute în limitele prevăzute de statut și în condițiunile legii.

* * *

Când însă statutele dispuneau în termeni generali dând posibilitatea adunărilor extraordinare să modifice pactul fără a determina și preciza modificările ce se pot aduce, precum și în cazul când statutele nu prevedeau nimic în această privință, creiau o situație ce nu putea fi soluționată decât prin lege.

Până la legea din 16 Noembrie 1903 modificările aduse statutelor nu erau posibile fără consimțământul unanim al tuturor acționarilor. Cităm o hotărâre caracteristică a Curții de apel din Paris din 19 Aprilie 1875 (Sirey 76. 2. 113) care într'un considerent foarte clar precizează chestiunea așa cum a fost adoptată de jurisprudența franceză de atunci:

Le pouvoir de modifier les statuts étant une exception aux dispositions du contrat de société dans lequel se sont engagées les parties, doit être toujours entendu d'une manière restrictive; qu'en dehors des objets spéciaux sur lesquels le contrat aurait expressément permis aux assemblées générales de modifier les statuts, le pouvoir de modification ne peut s'appliquer qu'à des changements qui se feraient dans les limites des règles d'administrations ou d'organisation, sans altérer les bases constitutives de la société de manière à blesser l'essence du pacte social; que dans cette mesure seulement, les associés sont censés s'être donné les uns aux autres le mandat de statuer souverainement en assemblée générale, sur les modifications statutaires qu'il serait de l'intérêt de la société d'adopter.

Dar jurisprudența înaltei Curții de Casație franceză văzând pericolul în care puneau societățile, fiind în imposibilitate să-și modifice statutele, a creiat o teorie

foarte subtilă, care în mod transitoriu a putut salva unele situațiuni.

Într-o hotărâre celebră din 30 Mai 1892 (Sirey 92. 1. 561) Casația stabilește în mod definitiv ideea directivă a teoriei sale. Din nefericire însă atât această jurisprudență cât și cele ce au urmat n'au dat decât soluțiuni de speță, căci cu toate că teoria Casației are aparența unei teorii științifice din care se pot deduce soluțiuni precise, în realitate ea nu are deloc caracter.

Iată ce spune Casația: „Attendu qu'aux termes de l'art. 31 de la loi du 24 Juill. 1867, il appartient aux assemblées générales, constituées conformément aux dispositions de cet article de délibérer souverainement sur les modifications des statuts... Attendu que la Cour d'appel a prononcé la nullité des résolutions dont s'agit, en se fondant sur ce qu'elles porteraient atteinte aux bases essentielles de la société, et excéderaient par suite les pouvoirs de l'assemblée... Attendu qu'on ne saurait considérer davantage comme portant atteinte aux bases essentielles de la société...”

Cu alte cuvinte adunarea extraordinară putea modifica statutele, atunci când aceste modificări nu atingeau bazele esențiale ale societății. Vom reveni mai jos cu amănunțime pentru a preciza această teorie, pentru moment ne mulțumim s'o menționăm.

* * *

Adunarea extraordinară poate da rezoluțiuni de naturi diverse, dintre cari multe nu se limitează numai să modifice pactul originar, ci în același timp prin modificările făcute, ating în mod grav anumite drepturi inviolabile asupra cărora s'a susținut că ar fi fost inadmisibil ca majoritatea să decidă.

Adversarii teoriei Curții de Casație spun că art. 31 al legii din 1867 nu are ca scop să determine puterile adunărilor extraordinare dându-le dreptul să modifice statutele, ci se limitează numai la fixarea numărului de acționari și acțiuni necesare în cazurile când adunarea extraordinară având putere, decide asupra modificărilor de adus statutului.

În acest sens se pronunță Curtea de apel din Besançon la 29 Iulie 1889 (Sirey 91. 2. 107) într'un considerent caracteristic pe care îl cităm:

„Attendu, en droit, que les conventions légalement formées ne peuvent être modifiées que par le consentement de toutes les parties contractantes; que cette règle est applicable au contrat de société; que si, dans le but d'assurer le fonctionnement des sociétés, l'usage s'est introduit de conférer aux assemblées générales le droit, non seulement de faire des actes de gestion, mais même de modifier les statuts, ce pouvoir exceptionnel doit toujours être entendu dans un sens restrictif, et ne peut s'exercer que dans les limites qui ont été fixées par la convention; que l'article 31 de la loi de 1867, qui n'a fait du reste que reproduire une disposition de la loi de 1863, n'a pas eu pour objets de définir les pouvoirs de l'assemblée générale, mais bien de régler les conditions du vote, quand il s'agit des délibérations d'un caractère particulièrement grave autorisées par les statuts; que c'est donc toujours à ceux-ci qu'il faut recourir pour déterminer la compétence de l'assemblée générale, l'étendu du mandat qui lui a été conféré.”

Lyon-Caen însuși susținea într-o epocă că interpretarea restrictivă a art. 31 era cu atât mai naturală în legislația de dinainte de 1913 cu cât ar fi fost extraordinar ca majoritatea acționarilor să aibă dreptul să schimbe statutele în contra voinței exprimate de mino-

1) În același sens Labbé în Sirey 1881. 1. 441; Lyon-Caen în Journal de Société, 1890, p. 278 și urm.

ritate. Modificarea clauzelor unui contract implică consimțământul părților și ca atare în cazurile când nu numai consimțământul părților lipsește, dar una din părți se opune, aceste modificări nu pot să se facă. Cu alte cuvinte, nu se pot aduce modificări statutului societății, decât atunci când unanimitatea acționarilor o votează.

În această ordine de idei, dreptul comercial italian în art. 158 recunoscând adunărilor generale puterea de a modifica statutele, dă dreptul acționarilor cari se opun să se retragă din societate când modificările admise în contra voinței lor, ating bazele esențiale ale statutului. În aceste cazuri, acționarilor cari se retrag, li se răscumpără drepturile lor sociale după cota stabilită în ultimul bilanț.

Tot în același spirit este redactat și art. 160 din codul nostru de comerț, care de altfel a fost inspirat de textul italian.

* * *

Dar aceste concepții le credem cu desăvârșire greșite. Chiar sub regimul legislației de dinainte de 22 Noiembrie 1913, dat fiind că o societate constituie un tot independent de membrii ei individual luați, în lipsa unor dispozițiuni contrare din statut sau în prezența unor dispoziții generale, aceste societăți anonime prin organele lor erau în posibilitate de a administra și a conduce în general societatea în cadrul scopului ei.

Prin urmare adunarea generală extraordinară putea modifica statutul societății când necesitatea o cerea și atunci în condițiunile și în limitele determinate de lege.

Se stabilește aci o antiteză între societate și fiecare din membrii ei. Nu mai există legătura directă între asociați, ci o serie de legături individuale către un bloc, care e interpretarea însăși a societății.

În consecință rezultă că adunarea generală extraordinară în raport cu acționarii constituie sufletul însăși al persoanei morale, cu menirea de a reglementa interesele colectivității.

Astfel concepută problema, pentru ca adunarea generală să delibereze în mod valabil nu i se poate cere unanimitatea adeziunii membrilor ei.

Aceasta ar constitui un non sens. Dacă e unanimitate nu mai e adunare generală.

În lipsa unui text categoric pentru a dovedi că modificarea statutelor nu s'ar fi putut face fără unanimitatea acționarilor, ar fi trebuit să se demonstreze în prealabil că o adunare în general nu poate statua în mod regulat decât dacă toți membrii ei aderă la deciziunea luată. Ori e constantă tradiția că o adunare decide cu majoritate iar nici decum cu unanimitate.

De altfel chiar din spiritul legii din 1867 se deduce această soluțiune din complexul articolelor ce stau pe baza adunărilor generale, și însăși Lyon-Caen revenind asupra părerii sale în ultima ediție a tratatului de drept comercial adoptă, teoria expusă mai sus.

* * *

Am stabilit că adunarea extraordinară putea în condițiile determinate de art. 31 din legea din 1867 să modifice statutele unei societăți.

Să revenim acum asupra naturii însăși a modificărilor, examinând teoria emisă de Casația franceză și expusă în rezumat mai sus.

Atât autorii cât și jurisprudența bazându-se pe acest art. 31, au ajuns la același rezultat: adunarea extraordinară putea modifica statutele atunci când aceste modificări nu atingeau bazele esențiale ale societății.

Dar ce a înțeles jurisprudența și doctrina prin bazele esențiale ale unei societăți?

Aci se deschide controversa fără să fi putut da rezultate definitive.

Nu vom intra în analiza cazurilor, pentru a examina care anume modificări ating însăși bazele societății. Vom menționa numai că aproape toate modificările cari au fost considerate de o parte din hotărârile jurisprudenței și de o parte din autori ca fiind de natură să atingă bazele societății, au fost considerate de alta hotărâri și de alți autori ca neconstituind modificări de natură a atinge bazele societății.

Astfel a fost considerată modificarea adusă statutelor, prin care se crează situații inegale purtătorilor de acțiuni. Curtea de apel din Paris consideră această modificare ca atingând bazele esențiale ale societății, în vreme ce hotărârea Curții de Casație, care reformează această hotărâre, dă o soluție contrară.

Thaller în tratatul de drept comercial admite hotărârea Casației, spunând că dacă e posibil să se mărească capitalul social, pentru ce i s'ar refuza societății dreptul de a emite acțiuni de prioritate. De altfel această chestiune a fost precizată de legea din 16 Noem. 1903, care modificând art 34 din Codul de comerț francez dă posibilitate adunărilor unei societăți anonime să creeze acțiuni de prioritate.

Această controversă există pentru micșorarea capitalului sau pentru schimbarea remunerațiilor administratorilor. Curtea de Casație, în 9 Februarie 1903 (Sirey 1904. I. 329), refuză sporiți remunerațiilor administratorilor caracterul de modificare atingând bazele esențiale ale societății; în vreme ce profesorul Wahl adoptă o părere contrară.

Multe și nenumărate sunt hotărârile jurisprudenței asupra caracterului diferitelor modificări posibile, însă din toată această jurisprudență nu reiese nici o direcție sigură și precisă, și aceasta pentru că înțelega teorie este greșită.

* * *

Jurisprudența și doctrina păcătuiesc în teoria emisă mai sus prin premiza inițială dela care pleacă. Statutul unei societăți a fost considerat ca un pact convențional între asociați cari constituiesc societatea. Este evident că dacă plecăm dela această idee, se motivează pe deplin teoria modificărilor atingând bazele esențiale ale societății. Această premiză însă este inexactă. Statutul într-o societate anonimă nu constituie de loc o convenție între asociați. El are cu totul alt caracter juridic. Societatea fiind o persoană morală fictivă, statutul unei societăți are ca scop să determine: Natura, caracterul, aptitudinile și întinderea activității societății anonime. Acest statut, de cele mai multe ori, este conceput de un număr foarte restrâns de persoane, care în redactarea lui au avut în vedere determinarea punctelor expuse mai sus pentru a caracteriza persoana morală distinctă ce urma să capete existență. Odată societatea constituită ea devine cu organele sale un tot independent, de sine stătător și atotputințe în activitatea sa.

Aceasta reiese din însăși textul art. 31 original din legea din 1867, pus în legătură cu concepția ce avem în drept despre societățile anonime.

Art. 31 începe prin a spune că adunările cari vor avea să discute modificările ce trebuiesc aduse statutelor... continuă prin a enumera două din modificările esențiale pe care legitimator le dă ca exemple, și în sfârșit termină arătând numărul acționarilor și acțiunilor ce trebuiesc să fie reprezentate în astfel de adunări.

Ori nu concepem cum în prezența acestui text categoric nici jurisprudența nici doctrina n'au îndrăznit să recunoască dreptul adunărilor extraordinare de a mo-

difica statutele. Acest fapt ne miră cu atât mai mult cu cât raportorul însuși al legii Mathieu interpretează art. 31 în sensul său larg! Dar am mai spus că soluțiunea noastră se impune în baza concepției ce-o avem în drept despre societățile anonime.

* * *

Societățile anonime sunt prin definiția lor societăți de capitaluri; iar persoanele deținătoare de acțiuni nu au nici un rol direct și indispensabil. Această noțiune fundamentală a fost de multe ori omisă în raționamentele juriștilor și de aceea se explică concepția atât de greșită a multor teorii emise asupra societăților anonime și în special teoria acționarului și ca un corolar teoria puterilor adunărilor generale ale societăților. Fundatorii unei societăți anonime, câtă vreme discută și precizează cadrul activității societății viitoare, sunt între ei asociați pentru valorificarea intereselor comune. Acționarii redevin iar asociați între ei din momentul când societatea încetează de a mai exista juridiceste, aflându-se în perioada lichidării sale.

Câtă vreme însă societatea există juridiceste și aceasta din momentul constituirii ei, acționarii nu sunt altceva față de societate, decât creditorii ei cu un caracter special, însă creditorii.

Ori după cum un creditor nu poate împiedica pe debitorul său în activitatea drepturilor sale, câtă vreme acesta rămâne de bună credință și procedează fără fraudă față de creditor, tot așa și acționarii unei societăți anonime, în calitatea lor de creditorii ai societății, nu pot împiedica societatea cu organele sale de a-și desfășura activitatea, câtă vreme această desfășurare se face de bună credință și fără fraudă.

Rezultă implicit deci că dacă societatea prin organele sale ia și discută o dispoziție care să fie luată și executată cu rea credință și în fraudă unor acționari, aceștia în calitatea lor de creditorii vor putea ataca acel act prin acțiunea pauliană, mijlocul pe care îl pune legiuitorul la dispoziția creditorului.—Iată cum dispozițiile însăși ale dreptului comun pot fi utilizate în această materie, permițându-ne să ajungem la concluzia ca în dreptul francez chiar înaintea legii din 22 Noem. 1913 adunările extraordinare ale societăților anonime puteau modifica statutele, în condițiile prevăzute de art. 31, fără ca aceasta să constituie nici un fel de pericol în ceea ce privește interesele acționarilor.

* * *

În sfârșit la 22 Noembrie 1913 survine legea care modifică art. 31, punând capăt tuturor controverselor prin următoarea frază: „*L'assemblée générale, délibérant comme il est dit ci-après, peut modifier les statuts dans toutes leurs dispositions.*” Dar aci legiuitorul, aproape ca în totdeauna, dă greș și adaugă că aceste adunări nu pot schimba naționalitatea societăților și mări angajamentele acționarilor. Ori naționalitatea unei societăți nu depinde de voința adunării generale și ca atare credem că era inutil ca acest pasaj să fie menținut în lege. Cât despre mărirea angajamentelor acționarilor, și acest pasaj era inutil, căci adunarea generală este un organ al societății, având putere să ia dispoziții asupra bunului mers al ei, însă în nici un caz nu poate avea putere să decidă asupra averii altuia.

Această rectificare a legii fiind precizată, rămâne în picioare fraza caracteristică că adunările generale pot modifica astăzi statutele unei societăți în condițiile precizate de noul art 31 și astfel discuțiunile nu și mai au de cât un interes istoric și doctrinal.

* * *

În dreptul românesc art. 160 din Codul de comerț este redactat în același spirit cu noul art. 31 din legea franceză și ca atare la noi nu începe discuțiunea asupra interpretării acestui text.

* * *

Legea din 22 Noembrie 1913, art. 160 din Codul nostru de comerț și art. 158 din Codul de comerț Italian, ar fi putut însă să fie redactate mult mai sumar în ceea ce privește natura modificărilor de adus statulelor.

Din explicațiile de mai sus, reiese că era suficient să se spună în lege că adunările generale extraordinare pot modifica statutele.

EUG. EMMANUEL.

Doctor în Drept din Paris, Avocat

CONSILIUL PERMANENT LEGISLATIV

III

Proiectul de lege pentru înființarea unui consiliu legislativ depus în Senat de G. D. Pallade în sesiunea parlamentară 1897-1898

În *Curierul Judiciar* No. 30—31 din 1920 am încercat a arăta însemnătatea și necesitatea ființării unui consiliu legislativ permanent, menit să pregătească proiecte de legi, proiecte cari astfel întocmite de oameni competenți vor fi aduse apoi în desbaterea Corpurilor legiuitoare unde vor primi forma definitivă. Cu acea ocaziune s'a vorbit despre proiectul de lege alcătuit în acest sens de Eugeniu Stătescu, proiect care a și fost votat de materialul corp în sesiunea parlamentară 1885—1886 și care grație interesantei „*Bibliotecii Juridice*” a d-lui Dem. D. Stoienescu avocat,—este la îndemâna tuturor ¹⁾.

După trecerea unor deceni de la înmormântarea proiectului acestuia în cartioanele Senatului, chestiunea creerii unui asemenea organ legislativ de cea mai mare importanță a fost reluată din nou de fostul ministru G. D. Palade, care—convins de necesitatea și utilitatea instituției—a depus în sesiunea parlamentară 1897—1898 un alt proiect de lege pentru înființarea unui consiliu legislativ, proiect care însă nu a avut o soartă mai bună ca cel dintâi, căci a fost votat de asemenea numai de Senat unde a și rămas înmormântat.

Intrucât ne găsim în pragul realizării operei de unificare a celor patru sisteme de legiuni azi în vigoare în cuprinsul României Mari, precum și a revizuirii codurilor noastre cari nu mai pot rămâne în dezacord cu programul științe moderne și cu nevoile reale ale țării, socotim că nu e lipsită de interes o examinare a acestui proiect, peste care s'a întins de mult vălul uitării, în speranța că se poate aduce o oarecare contribuțiune la realizarea acestui organ legislativ, recomandat ca o imperioasă necesitate de justiții și oamenii noștri de stat.

Și aceasta cu atât mai mult cu cât chestiunea funcționării unei asemenea instituții a revenit din nou în discuțiunea Corpurilor Legiuitoare, cunoscut fiind-că în ședința dela 3 Martie acest an, d-l deputat Aurel Morariu a depus pe biroul

1) *Biblioteca Juridică* No. 1 Eugen Stătescu, Consiliul legislativ. Expunere de motive și proiect de lege cu o notiță bio și bibliografică de d-l D. Stoienescu Craiova 1919.

Adunării Deputaților un proiect de lege din inițiativă parlamentară pentru înființarea unor *comisiuni permanente pentru legiferarea justitiară și administrativă*, care însă nu a fost votat.

* * *

Proiectul de lege privitor la înființarea unui consiliu pur legislativ și cu caracter consultativ, a fost depus la Senat de fostul ministru de justiție G. D. Palade în ziua de 1 Mai 1898, raportor al proiectului fiind senatorul Dumitru V. Polizu — Micșunescu, care — în'o documentație expunere arată imperioasă necesitate a acestei instituții.

„Studiarea, elaborarea și redactarea proiectelor de legi și regulamentelor destinate a asigura executarea lor, — spune raportorul, — prezintă astăzi, la noi, dificultăți serioase, în lipsa unui organ special de legislație. Lucrarea aceasta în sânul corpurilor legiuitoare este foarte anevoioasă în toate privințele, atât ca generalitate, precizie și unitate de vederi în materie de principii legislative, cât și ca perfecțiune în redactarea legilor. Iar în cât privește revizuirea codicilor și codifierea diferitelor legi votate de pe timpuri, fără de ordine și șir, după trebuințele de oportunitate trecătoare, această lucrare este cu totul imposibil să fie întreprinsă fără un *consiliu legislativ* stabil, permanent, însărcinat cu culegerea și coordonarea materialelor necesare, ai cărui să posedă cunoștințe întinse, atât de legislațiile țării noastre streine cât și de legislațiile vechi a țării noastre și de uzurile tradiționale pămăntene, cari să cunoască condițiunile reale de existență a societății noastre și ale poporului român, bărbați având în trecut lor practica unei cariere îndelungate în aplicarea legilor și în administrarea marilor interese ale Statului.

De aceia, încercările ce s'au făcut de pe timpuri, în scopul unei revizuirii a legislației noastre, cu comisiuni temporale înstitute de diferitele guverne ce s'au succedat la cârma Statului, au rămas neefectuoase. *)

Necesitatea unui asemenea organ auxiliar legislativ, arată apoi raportorul, se simte nu numai în țara noastră, dar și în țările cari stau la un nivel de cultură intelectuală și de legislație cu mult superior nouă, căci pretenziunile lucrarea legislativă este dificilă în sânul Parlamentului, din pricina preocupărilor politice și treburilor de administrație ale miniștrilor însărcinați cu prezentarea proiectelor de legi, a cerințelor parlamentare și a fluctuațiilor ocazionale de luptele politice.

Înființarea lui o cere imperios opera revizuirii legiilor noastre, cari au fost introduse în mod brusc, fără discuțiuni și lucrări preparatorii și, dacă ele au putut constitui la început un repede progres de legislație, n'au putut realiza însă un adevărat progres național, căci fiind, — în cea mai mare parte a lor — străine obiceiurilor noastre, n'au corespuns adevăratelor trebuinți sociale și economice ale poporului român.

Astăzi însă revizuirea lor este reclamată și de progresul științei moderne și de transformările produse în toate ramurile de activitate omenească, iar realizarea lor nu se poate înfăptui decât de oameni competenți în confecționarea proiectelor de legi,

„Nu există cugetător astăzi — spune autorul proiectului G. D. Palade, în materie de legislație care să nu recunoască, că pentru confecționarea legilor este nevoie de un organ special, care să se ocupe de partea tehnică a legilor, căci altceva este sufletul legii, concepțiunea ei, și altceva este tehnica legii, care se face după direcțiunea dată de guvern sau reprezentațiunea națională.

Și în această privință citează din opera lui Stuart Mill asupra guvernului reprezentativ, următoarele :

«A face legi, este o operă care cere mai mult ca ori-care alta nu numai spirite experimentate și exercitate, dar încă spirite formate la această sarcina prin mijlocul unor lungi și baborioase studii.

Această rațiune ar fi de ajuns chiar când n'ar fi altele, pentru ca legile să nu poată nici odată sa fie bibe făcute, de cât de un comitet compus de un foarte mic număr de persoane.

»O rațiune nu mai puțin concludentă este ca fiecare clausă a legii trebuie să fie făcută cu percepțiunea cea mai exactă și cea mai prevăzătoare de efectul sau, asupra celorlalte clause, și ca legea, odată completă, trebuie să poată să se contopască și să se încadreze în complexul legilor preexistente.

«Or ce guvern, făcut pentru un grad ridicat de civilizațiune, ar trebui sa aibă, printre elementele sale fundamentale, un corp, ai căror membri nu ar întrece în număr pe aceia ai unui cabinet și a căror sarcină specială ar fi de a face legi.

«Dacă legile țării noastre ar fi revizuite, cum fără îndoială vor fi peste puțin timp, comisia de codificare, care ar îndeplini această sarcină, ar trebui să subziste ca instituție permanentă, pentru a veghea asupra operei sale, a preveni deteriorația și a face toate ameliorațiunile cari ar deveni necesare.

„Nimeni nu ar dori ca acest corp să poseadă, prin el însuși, puterea de a face legi; comisiunea n'ar face decât a reprezenta *elementul inteligenței*, iar Parlamentul ar reprezenta *elementul voinței*».

În câte-va cuvinte economia acestui proiect de lege este următoarea : Se instituie consiliul permanent legislativ pe lângă Ministerul de Justiție, compus din nouă membri, numiți prin decret regal — după propunerea Ministrului de Justiție și pe baza unui jurnal al Consiliului de Miniștri, cerându-se a îndeplini condițiunile, etatea de 40 ani, studii universitare sau speciale, incompatibilitatea rezultând din rudenie între membri, precum și o incompatibilitate absolută cu orice alte funcțiuni publice sau private. Membrii sunt inamovibili și sunt justificabili de Curtea de Casație, după aceleiaș regule ca și membrii acestei înalte instanțe judecătorești; ei vor fi puși din oficiu prin decret regal în poziție de a-și regula drepturile la pensie la etatea de 70 ani, Consiliul are rang erarhic imediat după Curtea de Casație.

Inamovibilitatea, incompatibilitatea sau prohibițiunea de cumul — spune raportorul — este prescrisă atât din punctul de vedere al timpului necesar de consacrat unei lucrări laborioase, cât și din punctul de vedere al naturii atribuțiilor, cari impun o preocupare aproape continuă și exclusivă a spiritului, precum și din punctul de vedere al specializării complete în ramura legislativă. Pentru o lucrare, ca aceia de legislație,

*) «*Dezbatările Senatului*» Sesiunea ordinară 1897—1898, No 63 din 9 Maiu 1898.

se cere ca spiritul să trăiască exclusiv într-o atmosferă creată de ideile și preocupățiunile relative la această mare misiune.

Misiunea legiuitorului, ca și a magistratului și a profesorului cată să fie opozițională.

Autorul legii deosebi recunoaște că nu va fi ușor a găsi elemente serioase și destoinice cari să se devoteze misiunii de membri ai acestui consiliu, stărnu toțiși în incompatibilitatea acestei calități cu ori care alte funcțiuni, fiind de părere că *legislatura cere pe om întreg* — după expresiunea lui Albert Van Zuylen la conferința sa asupra înființării unui consiliu de stat cu atribuțiuni legislative în Belgia.

În adevăr în opera de legiferare — zice autorul legii — pe lângă partea compilațiunii, *elementul de creațiune* are o parte însemnată, și pentru aceasta se cere liniște de spirit, lipsă de agitație, lipsă de ori ce altă preocupare, căci membrii odată intrați în consiliu trebuie să-și închine viața acestui sacerdotiu, aci să rămână, aci să le fie singurul altar în cari să servească cu conștiința senină.

Altfel lucrarea legislativă este pentru ei o afacere accesorie și secundară, ba chiar o s necură.

În ceea ce privește atribuțiunile acestui consiliu va avea a pregăti, pe bazele prezentate de guvern proiectele de legi a căror elaborare i se va încredința prin mijlocirea ministrului de justiție și regulamentele de administrațiune publică, precum și de a-și da avizul motivat asupra tuturor chestiunilor de drept și de administrațiune ce i se vor supune de guvern.

Și i se încredințează de asemenea marea operă a revizuirii codurilor și legilor organice în vigoare.

Raportorul își exprimă părerea că tot acestei instituțiuni să i se dea în sarcină a redacta și publica un «*Buletin al Legilor*» pe care-îl va ține la curent cu toate legiuirile promulgate.

* *

În ce diferă proiectul acesta față cu cel depus de Eugen Stătescu ?

Proiectul anterior prevedea înstituirea unei comisiuni cu un îndoit caracter : de legislațiune și administrațiune (Art. 1), pe când proiectul de față limitează misiunea acestui consiliu exclusiv în materie de legislațiune, iar aliniatul al doilea de sub art. 6 nu poate să aibă alt înțeles — spune raportorul — decât că Consiliul poate fi *consultat* de guvern asupra oricăror chestiuni juridice, fie în materie civilă, fie administrativă fie în ori care ramură a dreptului, iar nici de cum că această instituție ar avea vre-o competență administrativă. Astfel fiind prezentul proiect este alcătuit în spiritul art. 130 al II. din Constituțiune.

În al doilea rând, natura și misiunea consiliului fiind a se ține departe de luptele politice, rămânând în atmosfera senină și liniștită a studiului de legislațiune, propunătorul proiectului de față a înlăturat de asemenea dispozițiunea din proiectul anterior, care prevedea *participarea* membrilor consiliului la dezbaterile parlamentare în scopul de a susține proiectele de legi prezentate Adunărilor legiuitoare, precum și de a se pronunța asupra amendamentelor ce i s'ar trimite de aceste corpuri, fapte cari — zice raportorul — ar fi de natură a aduce o alterare prescripțiunilor constituționale.

În fine, autorul proiectului, asigură că prin înființarea unui asemenea consiliu nu se schimbă

întru nimic responsabilitățile organelor constitutive ale statului și nici nu se împiedică mersul normal al lucrărilor legislative prescrite de Constituțiune.

Astfel dreptul de inițiativă parlamentară și al guvernului în confecționarea legilor rămâne întreg, cari pot să nu adopte bazele ce consiliul ar indica, dat fiind că nu consiliul ci ministrul e responsabil, iar consiliul nu are altă nimic decât ca să formuleze principiile călăuzitoare date de guvern, în așa chip încât el să alcătuiască un tot complet, punându-le în armonie cu legiuirile respective, spre a se înlătura contradicțiunile, imperfecțiunile și obscuritățile ce abundă în legislațiunea noastră.

Necesitatea acestei instituții — încheie raportorul — este adânc simțită în mecanismul nostru legislativ, iar efectul ei va fi salutar, căci va înlăsa sarcina ministrilor cărora le va crea o situațiune mai sigură și stabilă în fața corpurilor legiuitoare și a corpului electoral, și fără a atinge însă nimic inițiativa și prerogativele Parlamentului, va da însă o bază mai solidă dezbaterilor, va lăsa un câmp mai larg vederilor generale de legislație mai mult asupra principiilor decât asupra confecționari tehnice a proiectelor de legi, iar pe de altă parte va face mai dificil jocul discuțiunilor neorientate, cari adesea ori pot zădarnici lucrările legislative.

Odată cu aceasta credem interesant a publica în întregime și proiectul de lege în chestiune astfel cum a fost admis de Senat.

PROECT DE LEGE

pentru înființarea unui consiliu legislativ depus de G. D. Pallade, ministru de justiție
(Cum sa votat de Senat în ședința dela 2 Mai 1898 *)

I. Constituirea Consiliului

Art. 1. Se institue pe lângă Ministerul de Justiție, un consiliu legislativ permanent, compus din nouă membri.

Art. 2. Membrii consiliului legislativ sunt numiți prin decret regal asupra propunerii ministrului de justiție și pe baza unui jurnal al consiliului de miniștri.

Înainte de a intra în funcțiune ei vor depune jurământ în mâinile Ministrului de justiție.

Art. 3. Osebit de condițiunile generale prescrite de Constituțiune pentru a ocupa funcțiuni publice în Stat, membrii consiliului legislativ trebuie să îndeplinească și condițiunile următoare :

- Să aibă vârșă de 40 ani împliniți ;
- Să fi facut studii univeștiare sau speciale atestate prin diplomă, în științele juridice, în științele de stat, sau în vre-o altă specialitate ;
- Să aibă o practică de zece ani în specialitatea lor.
- Să nu fie rudă cu alți membri din Consiliu până la a patra speță inclusiv.

Art. 4. Membrii consiliului nu pot face parte din corpurile legiuitoare sau din consiliile județene sau comunale ; nu pot exercita nici o profesie, nici ocupa vre-o altă funcțiune sau însărcinare retribuibilă de Stat, comună sau județ, nici de vre-o societate de credit, finance sau alte instituțiuni, de orice natură ar fi.

Art. 5. Membrii consiliului sunt inamovibili și au rang ierarhic imediat după Curtea de Casație și Justiție.

*) Extras din «Dezbaterile Senatului». Sesiunea ordinară 1897—1898 No. 63 din 9 Mai și No. 64 din 10 Mai 1898.

Ei sunt justițiabili de Curtea de Casațiune, după aceleași forme și reguli ca și membrii acestei instanțe.

Când implinesc vârsta de 70 ani, ei se pun din oficiu, prin decret regal, în pozițiune de a-și exercita drepturile la pensiuine.

II. Atribuțiuni

Art. 6. Consiliul legislativ pregătește, pe bazele prezintate de guvern, proiectele de legi a căror elaborare îi este încredințată prin mijlocirea Ministrului de Justiție.

El pregătește asemenea, după cererea guvernului regulamente de administrațiune publică destinate a asigura executarea legilor;

Da avizul său motivat asupra tuturilor cesțiunilor de drept și de administrațiune ce-i sunt supuse de guvern;

în fine va întreprinde treptat, și după ordinea ce i se va indica de guvern, revizuirea diferitelor coduri și diferitelor legi organice azi în vigoare, spre a completa legislațiunea noastră și a o pune mai bine în raport cu Constituțiunea țării și cu progresele științei.

III. Regim interior

Art. 7. Miniștrii pot lua parte la lucrările Consiliului legislativ. În asemenea caz, Consiliul este prezidat de acela dintre miniștri la al cărui departament privește obiectul în discuțiune.

Art. 8. Miniștrii pot să delege, pentru a lua parte la debaterile consiliului legislativ cu vot consultativ, orice persoană competente ar găsi de cuviință.

Art. 9. Consiliul poate asemenea chema, ca să ia parte la lucrările sale cu vot consultativ, pe orice persoană care ar putea, prin experiența sau cunoștințele sale speciale, să-i aduca noi lumini asupra obiectului în discuțiune.

Art. 10. Președintele consiliului legislativ va fi ales de membrii consiliului. Consiliul alege asemenea din sânul său pe unul din membri spre a îndeplini funcțiunea de secretar general.

Art. 11. Cancelaria consiliului se va compune din trei secretari, trei subsecretari și din trei sau mai mulți copisti după trebuință.

Secretarii și subsecretarii sunt însărcinați mai în special cu lucrările de cancelarie, cu strângerea, coordonarea și clasarea materialului de doctrină, jurisprudență și legislațiune din țară și din străinătate, de care consiliul ar avea trebuință pentru lucrările sale. Ei vor face, în fine, secretarul general al consiliului orice lucrare cu care îi va însărcina.

Art. 12. Pentru a putea fi cineva secretar la consiliul legislativ se cere să fie cetățean român prin naștere sau împământinare, să aibă etatea de 30 ani împliniți și să fi obținut diplomă în știința dreptului sau în științele de stat.

Pentru a putea fi cineva subsecretar la consiliul legislativ se cer aceleași condițiuni ca și pentru secretari, afară de etate, care poate fi de 25 ani împliniți cel puțin.

Pentru copisti se cere să fi absolvit liceul.

Art. 13. Secretarii și subsecretarii se numesc de guvern prin decret regal, ca și membrii consiliului; iar copistii prin deciziune ministerială, după recomandățiunea consiliului legislativ.

Art. 14. Un regulament de administrațiune publică, sancționat prin decret regal, va rezolva

toate cesțiunile de organizațiune interioară și va determina modul după care consiliul legislativ își va exercita atribuțiunile sale.

Art. 15. Membrii consiliului legislativ va primi o retribuțiune lunară de 1500 lei fiecare. Președintele va avea o retribuțiune de 1600 lei pe lună. Secretarii vor primi o retribuțiune de 800 lei pe lună, subsecretarii de 400 lei pe lună, iar copistii de 1.00 lei.

Art. 16. La finele fiecărui an consiliul legislativ va face consiliului de miniștrii un raport, în care se vor arăta lucrările ce a săvârșit în cursul aceluiași an, precum și proiectele de legi sau lucrările cari se află în studiu.

Acest raport se va publica prin *Monitor*.

IV. Dispozițiuni tranzitorii

Art. 17. Până la trecerea cheltuelilor cari rezultă din prezentul proiect de lege în bugetul ordinar al Statului, consiliul legislativ se va organiza, potrivit dispozițiunilor acestui proiect, printr'un credit extraordinar special.

* * *

Intr'unul din numerile viitoare vom analiza pe al treilea proiect de lege în același sens, depus de d-l Dr. Aurel Moraru deputat, pe biroul Camerei în sesiunea anului 1919-1920.

VIRGIL M. GABRIELESCU
Mag. str.

ECHITATEA FAȚĂ DE DREPT

Numerul precedent al „Curierului Judiciar,” publică deciziua No. 1534 din 15/XI/1920 a Inaltei Curți de Casație s. II care admite recursul d-lui Procuror și casează hotărârea Curții cu jurați din Ilfov care și declinase competența pe motiv că faptul dedus judecării nu întrunea elementele crimei de tâlhărie, ci numai o tentativă de tâlhărie de competența tribunalelor ordinare, argumentând Inalta Curte că, întrucât deciziunile Camerilor de acuzare n'au fost atacate pe calea și în termenul prescris de art. 321 pr. pen. ele sunt în principiu, definitive pentru tot ce cuprind, deci și în ce privește calificarea faptului, care nu mai poate fi discutat decât după debateri.

Deciziunea este însoțită de o notă a d-lui E. C. Decusară, care o aprobă.

Evident că aceasta este soluțiunea juridică. Dar este ea și cea echitabilă? Sunteți cu atât mai mult în drept a pune o asemenea întrebare, cu cât e de principiu—discutabil—că în fața juraților tezele dispar.

Căci ce se întâmplă în fapt?

Până la luarea interogatorului acuzatului, instrucțiunea este secretă. Numai după aceea acuzatul e liber să comunice cu apărătorul său, care va avea drept să ia cunoștință de instrucțiunea făcută și chiar să ia copie de pe acte (art. 330). Excepțiând cazul art. 327 pr. pen. instrucțiunea e până aci, secretă.

Prin urmare până la luarea interogatorului (art. 321) acuzatul a fost arestat și instrucțiunea secretă. Abia acum e adus în camera de consiliu și interogut de președinte dacă are vreo nulitate de opus deciziunii Camerei de punere sub acuzare.

Or, ce știe, în marea majoritate a cazurilor, acuzatul de nulitate, de opoziții, de decizii, de camera de punere sub acuzare! Nimic. Răspunsul invariabil este nu, care desigur, în conștiința (?) acuzatului nu înseamnă că n'are

nimic de opus, ci mai de grabă că «nu știu ce să spun». Nu e un non, ci un ignora.

În asemenea condițiuni evident că e foarte ușor ca toate deciziunile camerelor de punere sub acuzare să nu fie atacate pe calea și în termenul prescris de art. 331 pr. pen. și ca ele să rămână definitive, dobândind autoritatea de lucru judecat, pentru tot ce cuprind, deci și pentru calificarea faptului.

Poate că la aceste considerațiuni de echitate s'o fi gândit Curtea juraților de Ilfov când a admis incidentul apărării și și-a declinat competența.

Evident însă că soluțiunea contrarie e cea juridică.

Const. Opresen
Avocat în Botoșani

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. U.

Audiența dela 2 Iunie 1931

Președenția d. VICTOR ROMNICEANU, Prim-Președ.

Clara și Em. G. brilescu cu Lupu Bolangiu

Deciziunea No. 3

Hotărâri nedesăvârșite date cu exces de putere sau incompetență. — Cine are dreptul de recurs în contra lor? — Art. 31, 32, 33, și 36 din legea organică a Inaltei Curți de Casație.

Art. 31 din legea Curții de Casație, care arată că această Inaltă Curte se pronunță între altele și în contra hotărârilor fie și nedesăvârșite sau a actelor judecătorești ale oricărei instanțe, care cuprind un exces de putere, sau ar fi judecate fără competență, — nu face decât să enumere atribuțiunile acestei Inalte Curți ca instanță de casare, și nu se ocupă de chestiunea cine poate face recursul.

După legea Curții de Casație, nu se pot face însă decât numai trei recursuri: unul, cel mai obișnuit, al părților în proces, în baza art. 33 și cu condițiunile prevăzute în acest articol, — al doilea al Procurorului general de pe lângă această Curte, conf. art. 12 din lege și în fine cel de al treilea, recursul în anulare propriu zis, care se face exclusiv de guvern, conf. art. 36, pentru exces de putere și incompetență.

Prin urmare recursul făcut de părți în contra hotărârilor nedesăvârșite, pentru exces de putere sau incompetență este inadmisibil.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier Urlățeanu;

Pe d-l avocat N. Alexandrescu în dezvoltarea motivului de casare;

Pe d-l avocat Gh. Cristescu în combateri, și

Pe d-l Procuror general N. Procopescu în concluziuni pentru respingerea recursului.

Deliberând.

Considerând că art. 31 nu face decât să enumere atribuțiunile acestei Curți ca instanță de Casație, el arată în adevăr că Curtea se pronunță între altele și asupra cererilor în contra hotărârilor fie și nedesăvârșite sau actelor judecătorești de orice instanță cari ar cuprinde un exces de putere sau ar fi făcute fără competență, acest text nu se ocupă însă de chestiunea cine poate face recursul;

Considerând că art. 36 leg. casației dă Ministrului

de Justiție acest drept; în adevăr el zice că Ministerul va denunța Curții de Casație orice hotărâre sau orice act prin care judecătorii și-ar fi însușit atribuțiuni peste competența lor și ar fi comis vre un exces de putere;

Considerând că prin acest exces de putere și incompetență nu se poate înțelege de cât acele atingeri aduse de judecătorii principiilor constituționale cari determină în interesul general limitele în cari trebuie să se restrângă diferitele puteri, iar nu orice violare de lege și abaterile dela simplele nereguli de competență când adică judecătorii s'a pronunțat asupra unui litigiu care era de competența unei alte jurisdicțiuni tot din ordinea judecătorească;

Că astfel trebuie înțeles excesul de putere și incompetența de care se ocupă art. 31 și 36 din legea Casației, aceasta rezultă din desbaterile cari au avut loc în corpurile legiuitoare în anul 1910 asupra legii acestei Curți, din faptul că această dispozițiune este luată din legea Casației Franceze unde are același înțeles și în fine pentru că numai un astfel de exces de putere și incompetență poate explica intervențiunea Ministrului de Justiție și dreptul ei acordă legea;

Considerând că art. 36 este o derogățiune la regula generală stabilită în art. 33 după care Curtea nu poate primi cereri în Casație de cât în contra hotărârilor judecătorești definitive; prin urmare această derogățiune este de strictă interpretare și fiind făcută numai pentru Ministru, nu poate să fie întinsă și acordată părților litigante;

Considerând că motivul dispozițiunii din art. 36 este ușor de înțeles, legiuitorul a voit ca atunci când ordinea publică este în joc, ori când se aduce vre o atingere principiiu separațiunii puterilor statului să facă posibil ca cu un minut mai înainte asemenea abateri să înceteze, a lăsat însă numai guvernului înalta apreciere a circumstanțelor de fapt, dacă adică ele sânt de o așa gravitate, ca să fie necesară intervențiunea Ministrului spre a le denunța Curții de Casație;

Că dar după legea Curții de Casație nu se pot face de cât trei feluri de recursuri, unul și cel mai obișnuit al părților în proces în baza art. 33 și cu condițiunile arătate în acest articol, al doilea al Procurorului General pe lângă această Curte conform art. 12 din legea Casației, și în fine al treilea, recursul în anulare propriu zis, care se face exclusiv de guvern conform art. 36 pe exces de putere și incompetență, și care prin urmare nu este la dispozițiunea părților din proces;

Considerând că, în speță, recursul fiind făcut de una din părți în baza art. 31 pentru exces de putere și incompetență, el este inadmisibil;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge ca inadmisibil recursul etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 1 Decembrie 1920

Președenția d-lui G. V. BUZDUGAN, Președinte

P. Budișteanu cu D. Dedeoșlu

Decizia No. 606

Inchirieri. — Contract principal pentru inchirierea unui imobil în stare în care se află. — Subinchirierea totală mobilată a lui. — Anularea primului contract. — Art. 30 din decretul-lege No. 1420/9.20.

Prin art. 30 din decretul-lege No. 1420/1920 se declară nule de drept contractele de subinchiriere totală, intervenite între chiriașul principal și sub-

chiriaș, sub orice formă ar fi și fără a se face vre-o deosebire, dacă chiriașul a subînchiriat imobilul în starea în care l'a luat el însuș cu chirie, sau dacă l'a subînchiriat mobilat.

Prin urmare contractul prin care se subînchiriaza total și mobilat un imobil închiriat de locatarul principal nemobilat e te nul, iar locațiunea urmează a fi menținută între proprietar și subchiriaș.

Curtea,

Ascultând raportul făcut de d-l Consilier Mladoveanu, pe d-l avocat Periețeanu în motivarea recursului și pe d-l avocat Marinescu-Bolintin în combateri :

Deliberând,

Asupra recursului făcut de P. Budișteanu contra deciziei No. 192/920 a Curții de Apel București s. I, dată în cauză cu intimatul D. Dedeoglu.

Văzând motivul I și al II-lea de recurs :

«Greșită interpretare și violare a art. 1 și 30 al. 3 din decretul lege No. 1420 din 2 Aprilie 1920.

«Subsemnatul a locuit un apartament al imobilului din București str. Precupeții-Noi No. 20, în baza contractului de închiriere vizat de Administrația Financiară la No. 1968/918 pe termen de un an și anume cu începere dela 26 Oct. 1918, și până la 26 Oct. 1919, iar dela această dată urma a-l locui pe baza decretului-lege care prelungea contractele până la 23 Aprilie (Sf. Gheorghe), 1920.

«La 26 Oct. (Sf. Dumitru) 1919, însă, fiind nevoit să-mi trimit în străină ate soția, care era grav bolnavă, rămas singur în București, folosința întregii mele gospodării mi-a devenit inutilă și împovăratore și astfel am încheiat cu d-l Aloibiade Dedeoglu, contractul vizat de Administrația Financiară la No. 48042 din 3 Noembrie 1919, prin care i am dat în folosință apartamentul împreună cu toate lucrurile aflate în el, pe termen de 6 luni, adică până la Sf. Gheorghe 1920, pe prețul de lei 2000 lunar sau 12000 lei pentru cele 6 luni.

«Notez că cu ocazia acestei închirieri mi-am rezervat loc în altu și pe terasă, pentru depunerea cufereilor mele cu bagaj, diferite lăzi goale, cazan de rufe etc. Am lăsat de asemenea în apartament servitoarea mea rezervând o cameră pentru dânsa.

«La data când am contractat cu d-l Dedeoglu în chipul mai sus arătat fiind în vigoare decretul-lege No. 1058 din 6 Martie 1919, care nu era decât o extenziune a art. 37 din legea măsurilor excepționale, după care prelungirea de drept a contractelor de închiriere nu era considerată ca o măsură de ordine publică, chiriașii putând să renunțe la beneficiul legii, s'a inserat în contract o declarațiune formală a subchiriașului prin care renunța la orice drept de prelungire a contractului peste termenul de 23 Aprilie 1920, măsură de simplă precauțiune, căci de altfel contractul de subînchiriere intervenit între mine și d-l D. Dedeoglu prin însăși natura lui, nu putea intra în cadrul dispozițiilor legale de prelungirea contractelor de închiriere ori care ar fi fost aceste dispozițiuni.

«La data de 23 Aprilie 1920 însă, d-l A. Dedeoglu a refuzat să-mi pue la dispoziție folosința imobilului punându-se la dispoștul decretului-lege No. 1420/920 cu toată decarațiune de renunțare pe care o făcuse și cu toate că contractul intervenit între mine și d-sa nu intră în prevederile decretului-lege în vigoare. M'am văzut atunci silit să introduc în contra sa acțiune în reziliere și evacuare, pe care prima instanță Trib. Ilfov s. I, mi a admis-o, dar pe care Curtea de Apel din București, în urma apelului făcut de d-l Dedeoglu mi-a respins-o.

«Pentru a primi apelul d-lui A. Dedeoglu și a-mi respinge acțiunea mea, Curtea de Apel prin deciziunea atacată cu recurs, consideră ca nul contractul principal de închiriere intervenit între mine ca locatar principal și d-l A. Dedeoglu

și stabilește raporturi directe între d-sa ca sublocatar și proprietarul imobilului din strada Precupeții Noi No. 20 a-aceasta în temeiul art. 30 di D. lege No. 1420/920.

«Judecând astfel Onor. Curtea, n'a făcut de cât să violeze și să interpreteze greșit susmenționatul text de lege, deoarece dispozițiunile în el cuprinse și a întreg cuprinsul de dispozițiuni edictate de D. lege 1420, nu se referă decât la închirierile și subînchirierile scrise și verbale de imobile, iar nici de cum la închirierile și subînchirieri, având un caracter mixt mobilat și imobilat acela mai ales în care elementul mobilat predomină, cum este cazul în speță. A-est lucru reeste cu claritate din termenii legii chiar, Art. I vorbește de închirierile scrise ori verbale de imobile ca și Art. 30 care prin alineatul I stabilește principiul ca locatarul trebuie să se folosească personal de imobilul închiriat, iar prin al. 3 declarând nule de drept contractele dintre chiriașul principal și subchiriaș spune că ele o rămân în vigoare între proprietarul imobilului și subchiriașul care se folosește personal de dânsul, ceea ce scoate în evidență că dispozițiunile legale n'au putut viza cazul, în care e vorba de o închiriere sau subînchiriere cu caracter mixt mobilat și imobilat, mai ales când caracterul mobilat al contractului e cel care predomină prin importanța lui față de închirierea sau subînchirierea care privește imobilul.

«De altfel prin interpretarea dată de Curte se ajunge la scindarea unei convențiuni care formează un singur tot, convenție ce nu poate fi sub nici un cuvânt divizată, căci se declară nulă, în parte convenția în ceace privește subînchirierea imobilului, fără ca aceiași nulitate să se poată aplica închirierii imobilului în lipsa unui text formal de lege.

«Chipul cum s'a făcut în speță aplicarea art. 30 din D. L. în vigoare, constituie cu atât mai mult o violare și o greșită interpretare a acestui text, cu cât însăși onorata Curte prin considerentele sale recunoaște că di-pозиțiunile edictate de legiuitor, prin acest text au fost inspirate de ideea de a se pune stavilă speculei ce se făcea cu subînchirierea de imobile devenită o profesie lucrativă fără risc. Ori, în speță, departe de a fi vorba de o subînchiriere de imobil în sensul și în spiritul Decretului-Lege, e vorba de o subînchiriere de imobil și de mobilat, ceea ce se făcuse pentru timpul absenței soției mele, cu stipulațiune a formală că ea va lua sfârșit neapărat la 23 Aprilie 1920, ceea ce exclude cu desăvârșire specula pe care legiuitorul a voit să o împedice pe viitor.

«II Greșită interpretare și violare a art. 30 al. I din D. L. 1420/920 și art. 37 și următorii legea mas. excep. rezultând din împrejurarea că onor. Curte de Apel, prin Deciziunea atacată cu recurs, deși consideră ca dovedit faptul că eu prilejul subînchirierii mi-am rezervat loc în altu și pe terasă, pentru depozitarea bagajelor nedate în pămirea D-lui D. Dedeoglu, cum și o cameră pentru servitoarea mea careia am continuat să-i plătesc câte 50 lei lunar, refuză totuși să admită că în speță e vorba nu de o subînchiriere totală interzisă de lege, și de o subînchiriere parțială permisă: subînchirierea disponibilului ce depășea trebuințele familiei mele, în acel moment.

«Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea de Apel stabilește în principiu că disponibilul despre care vorbește art. 30 din decretul-lege în vigoare presupune că avat chiriașul cât și subchiriașul se folosesc personal și simultan pe trebuința familiilor de camerele ce și-au rezervat condițiune care după părerea Curții nu este întrunită în speță.

«Eroarea instanței de fond e din cele mai grave în primul rând pentru că cineva plecând în străinătate spre a-și căuta sănătatea, dar rezervându-și loc pentru depozitarea bagajelor sale, plătind o leafă femeii din casă și lăsând-o în camera ei, obligând-o în acelaș timp ca împreună cu bucatăreasa mea să aibă grije de cele predate d-lui A. Dedeoglu nu înseamnă că nu se folosește personal de cele rezervate și că prin absența trecătoare și a schimbat domiciliul său legal ; în al 2-lea rând, pentru că, chiar dacă prin imposibil s'ar admite în principiu contrariul, de niciieri nu rezultă că legiuitorul prin art. 30 al. I exceptând de sub prohibițiunile sale închirierile de camere disponibile, a presupus că cele rezervate de locatarul principal, trebuie să fie în mod fizic-

și simultan ocupate de el, cu cele pe care le ocupă subchiriașul său.

«O atare deducție cu nimic justificată, nu mai constituie o interpretare a legii ci dă o adevărată amplificare și adăugire care ese din cadrul atribuțiilor puterii judiciare, și procedând astfel, vădit este că Onor. Curte a violat și interpretat greșit textele de lege enunțate prin motivele de casare și în consecință a dat o hotărâre ce nu se poate menține».

Având în vedere că, din decizia de față se constată că recurentul în calitate de chiriaș principal al unui apartament nemobilat a subinchiriat intimatului același apartament, însă mobilat, pe termen de 6 luni, expirând la 23 Aprilie 1920;

Că, la această dată cerând evacuarea subchiriașului, Curtea de Apel prin decizia de față a declarat nul contractul principal de închiriere pe baza art. 30 din decretul-lege No. 1420/920, și a respins acțiunea în evacuare intentată de recurent;

Având în vedere că înaintea instanței de fond și prin recursul de față, recurentul a susținut că prin art. 30 din decretul-lege sus menționat se anulează numai contractele de subinchiriere prin care se cedează imobilul în aceeași stare în care l-a avut și chiriașul principal, adică nemobilat, iar nu ca în specie unde chiriașul principal a luat apartamentul gol și l-a subinchiriat intimatului mobilat, și deci nu este contract de altă natură;

Că în afară de aceasta menționatul text de lege oprește subinchirierile totale, dar în specie, dânsul a subinchiriat numai disponibilul peste trebuințele sale din acel moment și prin urmare Curtea de Apel violează art. 30 din menționatul decret-lege când îi respinge cererea sa de evacuare;

Considerând că atât prin recunoașterea părților cât și prin constatarea instanței de fond, este constant în cauză că între părți a intervenit un contract de subinchiriere și că discuțiunea există asupra chestiunii de a se ști da și acest contract care cuprinde și o închiriere de lucruri mobilate intră în prevederile decretului-lege No. 1420 din 1920?

Considerând că prin acest text legiuitorilor obligând pe chiriașul principal de a se fotosi personal de imobilul inchiriat, declară nule de drept contractele de subinchiriere totală intervenită între chiriașul principal și subchiriaș sub orice formă ar fi și fără a se face vreo deosebire dacă chiriașul a subinchiriat imobilul în starea în care l-a avut el însăși sau dacă l-a subinchiriat mobilat, menținându-se în vigoare contractul numai între proprietar și chiriașul care ocupă de fapt imobilul;

Că față de aceste dispozițiuni categorice, Curtea de Apel a fost îndreptățită să nu admită distincțiunea făcută de chiriașul principal și prin recursul de față și decidând astfel nu violează art. 30 sus citat;

Având în vedere că deși recurentul a susținut că a subinchiriat numai disponibilul peste trebuințele familiei sale, subinchiriere permisă de art. 30 sus citat și că prin urmare Curtea de Apel violează acest text de lege când îi anulează contractul, totuși prin decizia de față, Curtea de Apel, constată în fapt, deci suveran, că subinchirierea este totală și recurentul a susținut numai, dar n'a făcut dovada, că ar fi subinchiriat numai disponibilul, și deci acest motiv de recurs este inexact în fapt.

Că astfel fiind recursul de față câtă a se respinge. Pentru aceste motive Curtea, respinge etc.

NOTA.—Ingenioase au fost mijloacele întrebunțate de locatarii principali pentru a eluda dispozițiunile art. 30 din decretul lege 1420/920

relativ la înfrânarea speculei ce făceau aceștia cu subinchirierea imobilului ce dețineau, dar și instanțele judecătorești au găsit mijloacele de a înfrâna această speculă, declarând nulitatea acestor subinchirieri sub orice formă s'ar fi exercitat specula.

Curtea de Casație, prin decizia ce o adnotăm, vine să confirme cu înalta ei autoritate jurisprudența deja constantă a instanțelor inferioare, hotărând că o subinchiriere totală intervenită între chiriașul principal și subchiriașii lui—sub orice formă s'ar face—chiar sub formă de subinchiriere mobilată a imobilului ce-l deține, cum e în speța, este nulă pe temeiul art. 30 din decretul lege de la 2 Aprilie 1920.

În același sens a hotărât și Curtea de Apel București secția IV-a, decizia 180 din 12 August 1920, în *Curierul Judiciar* No. 7 din 20 Feb. 1921, p. 112, într'o speță similară.

Dar instanțele judecătorești au mers și mai departe pentru a înfrâna specula cu subinchirierea imobilelor, refuzând beneficiile preluogirei contractelor chiriașilor, cari au speculat. (Curtea de Apel Buc. sect. I, decizia 117 din 2 Iunie 1920, în *Curierul Judiciar* No. 57—58/920, p. 460).

Instanțele judecătorești au decis că chiar subinchirierea făcută de chiriaș unei asociații este nulă (Curtea de Apel București, secția I-a, decizia 139 din 28 Ianuarie 1920, în *Curierul Judiciar* No. 65—66/920, p. 530); însă o subinchiriere de teatru este valabilă (Curtea de Apel București secția I-a, decizia 137 din 23 Iunie 1920, în *Curierul Judiciar* No. 69—70, p. 562).

S'a mai decis, de asemenea, că cedarea imobilului inchiriat spre deosebire de subinchiriere, nu este declarată nulă de cât pe viitor, însă cele anterioare sau existente la promulgarea decretului lege sunt valabile (Curtea de Apel București, secția IV-a, decizia 168 din 7 Iunie 1920, în *Curierul Judiciar* No. 10 din 13 Martie 1920, p. 159); deasemenea și cedarea imobilului deținut de o femeie, care trecând în a doua căsătorie, l'a lăsat familiei sale (mamei și fraților ei) nu poate cădea sub prevederile art. 30 din decretul lege de la 2 Aprilie 1920 (Curtea de Apel București, secția II-a, decizia 279 din 2 Decembrie 1920, în *Curierul Judiciar* No. 14 din 10 Aprilie 1921).

Tribunalul Ilfov. Secția I civ. cor. a mers și mai departe, hotărând că un chiriaș dacă are mai multe imobile inchiriate, imobile care nu le deține personal, contractele de subinchiriere sunt nule pe temeiul art. 30 din d. lege 1420/920 (Sentința 805 bis din 22 Oct. 1920, cu nota d-l. Prof. Al. Cerban, în *Curierul Judiciar* No. 9 din 6 Martie 1921).

Speța era următoare: Soțul, inchiriasse de la

proprietaru X un imobil, însă prin însuși contractul de închiriere dă declarațiunea că renunță la beneficiul prelungirii, prevăzut de decretul lege 1420/920, declarațiune, care este posteroară promulgării decretului sus citat.

Soții divorțând, iar soțul părăsind imobilul, proprietara cere evacuarea imobilului. Soția însă opune excepția că clauza de renunțare nu i se poate opune fiind făcută în fraudă sa. Trib. respinge această excepție pe motivul că soția n'are calitatea de a ataca actele făcute de soțul ei, de cât în cazul când ar fi creditoare pentru restituirea zestrei sau alimente și conchide la rezilierea contractului prin voința părților contractante, soțul nelucrând ca mandatar, ci ca șef al familiei, prin urmare contestatoarea apelanta, în speța, n'are nici un drept de a mai sta în imobil. Mai mult chiar, dacă contractul n'ar fi fost desființat prin voința părților, el ar fi desființat pe temeiul art. 30 din decretul lege 1420/920, care prevede că chiriașul este obligat a se folosi personal de imobilul închiriat și nu-i permis de a avea mai multe imobile; ca atare cererea proprietarei este întemeiată.*

D-l Profesor Al. Cerban cu drept cuvânt, în nota de sub această sentință zice că: „nu poate fi vorba de desființarea legală a unui contract fără un text expres, și art. 30, care se invoacă nu cuprinde o dispoziție în acest sens; această dispoziție legală pentru a stavili specula care s'face cu subînchirierile, a stabilit principiul că chiriașul trebuie să se folosească personal de imobilul închiriat, prin derogare de la art. 1418 c. civ., care în lipsă de clauză convențională contrarie permite chiriașului de a subînchiria sau a ceda contractul de locațiune, însă nu rezultă din acest text că un chiriaș nu poate să deșie pentru el două sau mai multe imobile“.

Curtea de Galați sec. II, decizia 108 din 4 Noembrie 1920, publicată în acest No. la p. 447) declară de asemenea nule de drept orice contract de subînchiriere ce se găsește încheiate la publicarea decretului lege din 2 Aprilie 1920, indiferent dacă chiriașul principal era îndrituit a face aceste subînchirieri, în urma consumământului expres al proprietarului, căci art. 30 din decretul lege este conceput în termeni generali.

E. C. ECUSARA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Andiențu dela 27 Martie 1919

Președinția d-lui C. R. MANOLESCU, Prim-Președinte
Banca Populară „Arușia Statului” cu Dumitru I. Sărăncă
Decizia No. 88 *)

Persoană juridică. — Parte în proces. — Termen dat în cunoștință — Caracterul acestui act juridic. — Impunțernicirea specială cerută în acest scop mandatarului

*) Dată după divergență.

persoanei juridice. — Indatorirea instanței de a arăta în jurnalul de amânare persoana fizică care a luat termenul în cunoștință. — Art. 75 al. II pr. c.

O persoană juridică poate lua cunoștință de un termen de judecată, prin reprezentantul său în instanță. Prin aceasta se renunță la dreptul conferit de al. 11 art. 75 pr. c. ca persoana juridică să fie citată la sediul său. Deaceia renunțarea trebuie să rezulte din cuprinsul mandatului dat persoanel fizice, iar instanța de judecată este obligată a arăta în încheierea sa persoana fizică ce s'a prezentat în instanță, căci numai astfel se poate verifica drepturile acordate prin mandatul respectiv.

Curtea, Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. «Violarea art. 75 al. II, cod. pr. civile și exces de putere. «Camera arbitrală din București a condamnat în lipsă Banca Populară din Afumați, fără ca să fi fost citată, într-ucă nu se putea da termenul în cunoștință unei persoane morale, ca e nu poate renunța la dispozițiunile art. 75 al. II cod. pr. civ.; «de altfel și jurnalul Camerei arbitrale din 7 Martie 1916, prin care se amână procesul pentru 22 Martie, nu arată cine s'a prezentat din partea Băncii Populare și dacă acela care s'a prezentat avea dreptul a lua termenul în cunoștință, astfel că și printr'un exces de putere am fost judecați în lipsă fără a fi avut cunoștință de termen».

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului și din actele de procedură aflate la dosarul instanței de fond se constată că firma Marcușiei Frères, intimată în recurs, a chemat în judecată Camera arbitrală a Bursei din București pe recurenții: Banca Populară „Arușia Statului” și Dumitru I. Sărăncă, cerând rezilierea diu culpa lor a unui contract de vânzare; că, după căta-va amânări, prin jurnalul de la 7 Martie 1916, s'a dispus amânarea din nou pentru 22 Martie, când afacerea s'a judecat în lipsa recurenților și contractul a fost reziliat, cu condamnarea lor la daune interese; că, prin Jurnalul de la 7 Martie, instanța de fond a făcut mențiunea că termenul de 22 Martie a fost pus în cunoștința părților, deci și-a Băncii recurente, fără însă să arate persoana fizică prin care această Bancă a fost reprezentată și căreia i s'a notificat termenul de mai sus;

Având în vedere că, în principiu, nimic nu se opune ca o persoană juridică să ia cunoștință de un termen de judecată prin reprezentantul său în instanță; că, însă, luarea în cunoștință a termenului, în acest mod, fiind o renunțare a persoanei juridice la dreptul ce are potrivit art. 75 al. 2 pr. civ., de a fi citată la sediul său, această renunțare trebuie să rezulte neapărat din cuprinsul mandatului sau delegațiunei date persoanei fizice care o reprezintă, iar instanța de judecată notificând termenul, e datoră să denumească persoana mandatarului care se prezintă în instanță, numai astfel putându-se verifica, la necesitate, dacă o atare persoană luând cunoștința de termen a avut sau nu delegațiune specială în acest sens;

Având în vedere că, în speța, instanța de fond nearătând cărei persoane fizice ca reprezentantă a recurenței, i s'a notificat termenul de 22 Martie 1916, urmează că Banca Populară, ca persoană juridică, nu a putut fi legalmente considerată că a luat cunoștință de acel termen și prin urmare, judecata în lipsa ei nu s'a putut face decât printr'un vădit exces de putere și cu violarea art. 75 al. II pr. civ.;

Că dar, primul motiv de casare fiind întemeiat, fără a mai discuta pe celelalte, urmează a se admite recursul și a se casa deciziunea Camerei arbitrale.

Pentru aceste motive, Curtea casează etc.

CURTEA DE APEL GALAȚI SECȚIA II-a

Audiența d. la 4 Noembrie 1920

Președinția d-lui I. RADVAN, Consilier

Vasile Vișan cu Camera de Comerț din Galați

Decizia civilă No. 108

Contract de locațiune. — Chiriaș principal. — Subînchiriere. — Dacă sunt nule, chiar când sunt făcute cu consimțământul expres al proprietarului? — Soluție afirmativă. — Art. 30 din decretul-lege No. 1420/20.

Art. 30 din decretul-lege din 2 Aprilie 1920 derogă nu numai la dispozițiunile art. 1418 c. c., ci declară nule de drept orice contract de subînchiriere, ce se găseau încheiate la publicarea decretului-lege, indiferent dacă chiriașul principal era îndrituit de a face aceste subînchirieri în urma unei stipulațiuni exprese din partea proprietarului, și indiferent dacă contractul era prelungit pe baza legii sau se afla în curs de executare. Art. 30 din citatul decret-lege este conceput în termeni generali, și intenția legiuitorului a fost de a înfrâna specula cu contractele de subînchiriere.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Vasile Vișan în contra sentinței Trib. Covurlui s. II No. 174/20.

Având în vedere susținerile părților și actele din dosar din care se constată că prin contractul vizat de Ad-ția financiară Covurlui la No. 4675 din 12 Mai 1918, întimata Camera de Comerț și Industrie din Galați închiriază apelantului Vasile Vișan imobilul din Galați str. Portului No. 79, fostă proprietatea Stieher, pe termen de 3 ani, cu începere dela 20 Aprilie 1918, până la 23 Aprilie 1921, cu chirie anuală de 2.500 lei;

La 4 Octombrie 1919, chiriașul Vasile Vișan, prin contractul vizat de Ad-ția financiară Covurlui la No. 3134 subînchiriază, cu consimțământul proprietarei, o parte din imobilul lui Mihail Vasiliadi, cu prețul de 10.000 lei chirie anuală, pe timpul dela 26 Octombrie 1919 până la 23 Aprilie 1921 după ce mai înainte subînchiriasse tot cu consimțământul proprietarei prăvălia cea mică din imobilul firmei P. G. Avgherinos & Co. pe timpul de la 30 Mai 1919 până la 23 Aprilie 1921, cu chirie anuală de 3.000 lei, care la rândul său cu contractul vizat de Ad-ția financiară Covurlui la No. 3233 din 26 Februarie 1920 o subînchiriasse, fără consimțământul proprietarei lui Panos S. Vilimos pe timpul dela 28 Ianuarie 1920 până la 23 Aprilie 1923, cu chirie anuală de 3.000 lei;

Proprietara imobilului fiind somată de chiriașul principal Vasile Vișan prin notificarea No. 4456 din 24 Mai 1920 să se prezinte la corpul portărilor spre a-și primi chiria pe trimestrul Aprilie 1920 conform contractului, acesta îi răspunde, prin notificarea No. 4721 din 9 Iunie 1920, că imobilul fiind subînchiriat lui M. Vasiliadi și Panos S. Vilimos, nu mai are nici un raport juridic cu dânsul pentru imobilul închiriat conform art. 30 din Decretul Lege No. 1420 din 2 Aprilie 1920, prin care se declară nule de drept contractele de subînchiriere față de chiriașul principal, rămânând valabile numai între proprietar și sub chiriași cari se

folosesc de imobil, dela cari înțelege a primi direct chiria, cea ce a și cerut prin acțiunea făcută, cu petiția reg. la No. 9710 din 19 Iunie 1920, admisă de prima instanță prin sentința No. 174 din 2 Iulie 1-20, atacată cu apel de chiriașul principal Vasile Vișan;

Având în vedere, că în apel chiriașul susține ca prin art. 30 din decretul lege din 2 Aprilie 1920 s'ă suprimat numai dispozițiile art. 1418 prin care locatarul avea dreptul de a subînchiria, dacă o asemenea facultate nu i-a fost interzisă, ne mai având dreptul a subînchiria pe viitor, dar nu a anulat clauzele exprese din contract prin care se permite subînchirierile, și în al doilea rând că dispozițiunile acestui text din decretul lege nu sunt aplicabile contractului său, care este în curs de executare până la 23 Aprilie 1921, ci numai contractelor prelungeți în baza legii;

Având în vedere, că legiuitorul preocupat de problema socială, ce i se punea prin scumpirea continuă și excesivă a chiriiilor ce nu mai era de suportat din cauza speculei, a derogat pe de o parte prin art. 30 din decretul lege No. 1420 din 2 Aprilie 1920, la dispozițiile art. 1418 c. civ. care permitea chiriașilor de a subînchiria imobilele închiriate obligându-i să se folosească personal de imobilul închiriat, iar pe de altă parte a declarat nule de drept contractele de subînchiriere, ce se găseau închiriate la publicarea decretului lege între chiriași principali și subchiriași rămânând însă în vigoare între proprietarul imobilului și subchiriașul care se folosește de dânsul, cu îndatorire pentru acesta de a plăti proprietarului prețul chirilor stabilite prin acel decret lege;

Având în vedere, că generalitatea termenilor în cari este edictat art. 30 din decretul lege din 2 Aprilie 1920 impune ca dispozițiile sale să fie interpretate în sensul în care au fost concepute, adică dându-se o aplicațiune nelimitată obligațiunei chiriașului de a se folosi personal de imobilul închiriat și de a nu mai putea subînchiria imobilul, sau ceda contractul fie pentru cazul când acest drept nu i-a fost interzis de proprietar, conform art. 1419 c. c., fie pentru cazul când o asemenea facultate i-a fost concedată prin stipulațiune expresă de către proprietar, după cum deasemenea și sancțiunea nulității de drept a contractelor de subînchiriere față de chiriașul principal și rămânerea lor în vigoare direct față de proprietar, se aplică tuturor contractelor de subînchiriere, ce se găseau închiriate la publicarea decretului lege, indiferent dacă acestea erau prelungeți în baza legii, sau se aflau în curs de executare, legea nefăcând în această privință nici o distincțiune;

Ca această interpretare se impune cu atât mai mult cu cât este în concordanța cu însuși titlu decretului-lege dat în mod general, pentru regularea raporturilor dintre proprietari și chiriași, fără vre-o restricțiune cu privire la anumite raporturi; ori, cum legiuitorul a voit a împiedica specula cu contractele de închiriere și aceasta putând a se face cu oricare din contracte fie expirate și prelungeți în baza legii, fie în curs de executare, este dela sine înțeles, că prohibițiunile de folosință a închirierilor, precum și sancțiunile edictate prin art. 30 din decretul lege trebuie a se aplica tuturor contractelor de închiriere;

Având în vedere, că este adevărat, că decretul-lege prin art. 30 nu declară nule de drept de cât contractele de subînchiriere; aceasta nu înseamnă că contractul principal de închiriere rămâne în picioare după cum susține apelantul, fiindcă odată ce legea a creia raporturi juridice directe între proprietar și subchiriaș anulând orice legătură a acestuia față de chiriașul

principal, prin aceasta implicit a recunoscut nulitatea contractului principal de închiriere, ca singura sancțiune pentru chiriașul care nu avea nevoie de imobilul închiriat spre a se folosi personal de dânsul, cum dispunea legea întrebându-l numai pentru a specula asupra trebuințelor de locuință a celor ce nu au unde să se adăpostească;

Că astfel fiind cu drept cuvânt Tribunalul Covurlui s. II prin sentința 174/920, a primit reclamațiunea, așa că apelul pornit în contra acelei sentințe urmează a fi respins ca neintemeiat;

Având în vedere, că prin facerea apelului s'au cauzat cheltuieli intimatului ca plata de avocat și prezentarea la Curte pentru susținerea intereselor sale, pe cari Curtea le fixează după apreciere la suma de 200 lei, și de cari urmează a fi despăgubită de apelantul ce cade în proces conform art. 140 pr. civilă;

Pentru aceste motive redactate de D-l Consilier V. Bălășescu, Curtea, respinge apelul;

(ss) T. Radvan; G. Sărățeanu; V. Bălășescu; S. Părvulescu

Grofier (s) S. Diaconescu-Fănel.

REZUMATELE JURISPRUDENȚEI CURȚILOR DE APEL ȘI ÎN ALTEI CURȚI DE CASAȚIE

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurent: Ana Feldman.
Intimat: Ecaterina St. Klueb.

Revizuire. — *Cale de atac extraordinară nouă mi contra sentințelor instanțelor de fond.* — Art. 288 pr. c.

Dreptul de a ataca hotărârile judecătorești pe calea extraordinară a revizurii, prevăzută de art. 288 și urm. pr. c., este acordat numai în vederea reparării erorilor de fapt, săvârșite de instanțele de fond în judecarea pricinilor și ca atare o asemenea cale de atac nu poate fi recunoscută contra hotărârilor cari statuează în materie de recurs, deci nici în contra acelor date de Trib. de județ ca instanțe speciale de casare, instituite prin decretul/lege No. 1420/920. (Cas. I, dec. No. 375/921, prin care s'a respins recursul contra sentinței No. 976/920 a Trib. Ilfov S. I.-a.)

Recurent: A. Mitrani, prin d-l av. N. Marian.
Intimat: D. Crețescu, prin d-l av. D. Ghimpău.

Contract de închiriere. — *Subînchirierile permise prin art. 30 decretul lege No. 1420/920, se aplică numai camerelor destinate locuințelor, nu și comerțului.*

Subînchirierile permise prin dispozițiunile din art. 30 decretul-lege No. 1420/920 se referă numai la încăperile destinate pentru locuință, iar nu și localurilor de comerț, de oare ce textul legii vorbind de posibilitatea subînchirierii camerelor disponibile peste trebuințele familiei, înțelege în mod evident a vorbi numai de camerele destinate locuinței, iar nu și de acele părți ale imobilului, care sunt afectate altor destinațiuni, cum ar fi comerțul.

Prin urmare, subînchirierile de încăperi destinate comerțului sunt nule, și cad sub sancțiunea legii. (Cas. I, dec. No. 53/921, prin care s'a respins recursul contra sentinței No. 207/920 a Trib. Mehedinți S. II.-a.)

SECȚIA II

Recurent: Căpitan C. Ialovitzki, prin d-l av. V. Șandu.
Intimat: M. Cătănescu, prin d-l av. F. Chefner.

Comunicarea cărților de judecată. — *Copia înmănată poate fi numai certificată de parte, nu și legalizată de grefă.* — Art. 61, 66 și 99 legea jud. de ocoale.

Copiile de pe cărțile de judecată, ce se încredințează

Tip. Soc. anon. CURIERUL JUDICIAR, București Rahovei, 5 TELEFON 13/29, — Ad-tor: Avocat I. Codreanu — c. 196

părților, spre a fi comunicate, nu trebuiesc ca negreșit să fie legalizate de Grefa Judecătorei. ci este de ajuns ca să fie conforme cu originalul. Aceasta rezultă din economia art. 99, 61 și 66 din legea jud. de ocoale.

Legalizarea copiei nefiind de esența comunicării. în speță Tribunalul a fost îndrituit a considera ca regulat făcută comunicarea copiei a cărei conformitate cu originalul partea nu a contestat-o (Cas. II, dec. civilă No. 55 din 28 Martie 1921, prin care s'a respins recursul contra sentinței No. 425/920 a Trib. Botoșani).

SECȚIA III

Recurent: Direcțiunea G-rală a C. F. R. prin d-l av. G. Preorian.

Intimat: S. Topali, lipsă.

Contract de transport. — *Acțiune în contra căraușului derivând din prescripțiune.* — *Termen și condițiuni.* — Art. 956 c. com.

Art. 956 c. com. nu cere pentru prescripțiunea acțiunilor de care el se ocupă, de cât următoarele două condițiuni: 1) acțiunea îndreptată în contra căraușului să derive dintr'un contract de transport și 2) să fi trecut dela predarea mărfurilor și până la intentarea acțiunii termenul de 6 luni sau 1 an, după distincțiunile prevăzute de acest text de lege.

Prin urmare, instanța de fond odată ce constată că aceste două condițiuni sunt îndeplinite, ea urmează să declare prescrisă acțiunea, fără a se preocupa de cesțiunea de fond dacă lipsa mărfii se datorește pierderii în timpul transportului, sau altei cauze. (Cas. III, dec. No. 390 din 18 Mai 1921, prin care s'a admis recursul contra sentinței No. 14/920 a Trib. Vaslui).

RECTIFICARE

În nota d-l Prof. Demetru Negulescu de sub decizia Curții de Apel Constanța No. 35 publicată în *Curierul Judiciar* No. 27 din 31 Iulie 1921 la p. 440, partea dela *ființă*, trebuie să se cetească în loc de: „*ată* pentru ce considerațiuni nu împărțasesc în totul hotărârea Curții dată în majoritate“: „*ată* pentru ce considerațiuni împărțasesc în totul hotărârea Curții, dată în majoritate“ ceiace credem că cetitorii au și rectificat.

Rugăm pe d-nii magistrați și avocați a ne trimite scrisse pe câte o pagină, descifrabil, hotărârile instanțelor judecătorești cari rezolvă chestiuni de drept discutabile, pentru a le putea publica în *Curierul Judiciar*. Cele mai importante vor fi publicate însoțite de note.